

UNDERVEIS

Kirkeblad for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn 4-2015

*Velsignet
julehøytid!*

«Gjeternes tilbedelse»
Guido Reni, ca. 1640

DELK

UNDERVEIS er et informasjonsblad som skal fremme sunn åndelig utvikling, liv og vekst.

Bladet utgis av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn med fire nummer pr. år.

32. årgang. Opplag 2 200 eksemplarer.

Bladet er trykket på et miljøvennlig og svanemerket papir.

Gjengivelse tillatt med kildehenvisning.

Bladet finansieres med gaver.

www.delk.no – delk@delk.no

Ansvarlig redaktør

Tilsynsmann Rolf Ekenes

Kontortlf.: 33 35 93 51

E-post: tilsynsmannen@delk.no

I redaksjonen:

Torunn Fadum Døvik

Tlf.: 918 87 350

E-post: hvorfor-ikke@live.no

Torunn Hvale

Tlf.: 971 69 322

E-post: torunn.hvale@gmail.com

Jon Tore Lie

Tlf.: 952 95 554

E-post: jotol@online.no

Red. sekr. & design & layout

Tormod Fredriksen, TEIE it-com

Tlf.: 916 93 078

E-post: tofredr@online.no

Trykk

Nordby Grafisk, Larvik

Forsidefoto

The Adoration of the Shepherds, ca. 1640

Guido Reni (1575-1642)

Bildet henger i The National Gallery i London

Foto: TFR

Distribusjon

DELK-kontoret

Tlf.: 33 35 93 50

E-post: underveis.abonnement@delk.no

Økonomi

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn

Åslyvn. 19, 3170 Sem

E-post: delk@delk.no

Kontonr.: 3000 27 1394

ISSN: 0809-229x

10

- Viktigste oppgave å ta vare på sin egenart

Lars Johan Danielsen om kristne friskoler

16

Ung prest med dyrekjøpte erfaringer

Kristoffer Hansen-Ekenes er ny prest på Ryenberget

20

Nå er jeg en DELKer

Aina Klopp i Horten er en fargerik dame med mange jern i ilden.

Litt av innholdet:

- 03 Ledere
- 04 Generalforsamling i DELK
- 05 To nye prester på Ryenberget
- 06 Når bibeloversettelse blir gjetning
- 07 Prestedrakt og prosesjoner
- 08 Andakt | En julebetragtning
- 09 Folk blir frelst – nye blir lagt til menigheten
- 10 Tore Slettvik har intervjuet Lars Johan Danielsen
- 11 Hans Åge Guren ny eldste på Moe
- 12 Kirkens historie i Tunisia | Gunnar Innerdals doktoravhandling
- 14 Intervju med Bjørn Helge Sandvei – kristen og homofil
- 15 Ung prest med dyrekjøpte erfaringer
- 18 Møtelisten
- 20 – Nå er jeg en DELKer
- 21 Rune Høvås – nyvalgt eldste i DELK-Porsgrunn
- 22 Når Gud rører ved dypere lag av personligheten
- 24 Intervju med familieterapeut Lillian Kallasten
- 25 Høgsveen retreat- og gjestegård 2016
- 26 Kveldsgudstjenester på Granly
- 27 Bondal-side
- 28 Skauen kristelige barnehage er 10 år
- 29 Diverse DELK-nyheter
- 34 Slekters gang | Bank-kontoer for gaver til DELK
- 35 DELKs adresser og kontaktpersoner

Kristelig energibruk

Nei, det dreier seg ikke om lutherske varmpumper eller kristent strømforbruk, derimot om en type energibruk i kristenmedias debattspalter. Der koker det for tiden. Det vil si – det har det alltid gjort. Kristne debattanter går på med krum hals i rekken av temaer som er aktuelle akkurat nå: homofili og likekjønnet vigsel, evolusjon og skapelse, musikkstil og møteformer, liturgi og lovsang, høy- og lavkirkelig, Israel og Palestina. Temarekken er uendelig.

Fra én side sett er dette både rett og nødvendig. Vi skal gå på barrikadene for sannheten. Vi skal stå for noe og være tydelige på det. Kjemper vi ikke for sannheten mot løgnen står kirken for fall. Det er nødvendig at synspunkter skjerpes og prøves mot hverandre, ellers kommer ikke sannheten for dagen.

Det som imidlertid ikke bare er egnet til undring, men er ganske alarmerende, er den orkan av energi som svis av på kristne debatter, eller kristenfolkets engasjement generelt – sammenlignet med den flau bris som settes inn på det som er vår utfordring nr 1 som

kirke og kristne: å nå mennesker med evangeliet, å skape nye møteplasser mellom mennesker og Gud.

En av lederne i det frikirkelige Norge sa det slik forleden: Debatter, diskusjon og kristenkrangel i media er blitt nærmest en lidenskap for altfor mange. Men vår største lidenskap som kristne skal være dette: hvordan når vi det stadig mer sekulære Norge med frelsesbudskapet om Jesus?

Det er én ting som burde uroe oss mer enn noe annet – også i DELK: Det største vi selv har fått, og kan dele med andre, er evangeliet. Samtidig vet vi at vi – med alt vårt arbeid, engasjement, diskusjoner og aktiviteter – så når vi bare noen ytterst få av alle de som lever uten Gud og håp fordi de ikke kjenner Jesus. Det bør oppta våre tanker og våre debatter – det være seg i media eller for den del på våre rådsmøter og kirkelige styre og komiteer. Her trengs all mulig åndelig frimodighet og kreativitet i troen på Ham som er den eneste som kan skape tro og liv av døde.

Lederen jeg nevnte, pekte på en ting jeg selv trenger å minnes på og gjen-

Foto: BoJo Hermansen

gir med full tilslutning: Etter at Jesus hadde helbredet mannen på båren som ble senket ned gjennom taket, gikk han ut. Der traff han tolleren Levi. Møtet ble til en total livsforvandling for Levi. Jesus tok seg en tur ut dit folket var. Hva gjør vi? Hvor går vi? Hva ser vi etter? Er vi fylt av en lidenskap for at nye mennesker skal møte den oppstandne Kristus? Leter vi etter måter å leve våre liv på som drar mennesker til Jesus?

Det er uansett en energibruk etter Guds hjerte.

Livet etter GF

Generalforsamlingen på Gjennestad i oktober ble en viktig hendelse i DELKs historie. Flere saker av stor betydning for vårt kirkesamfunn sto på agendaen: en viktig debatt om innhold og retning i DELKs ungdomsarbeid; en drøfting av hva som er gjort de siste to år i vår kirke gjennom en omfattende toårsmelding fra hovedstyret – det skjer utrolig mye i DELK! Dernest arbeidsbeskrivelse og valgeregler for tilsynsmannen; årsberetning, regnskaper og valg til hovedstyret etc. – for å nevne noe.

DELKs øverste myndighet, som har omkring 100 delegater, ble avsluttet på lørdagskvelden med en flott fest i Gjennestad-restauranten. Der satt både humoren og underfundigheten løst – i god kombinasjon med ettertanke og alvor, slik det skal være på en DELK-fest.

Kommentarene etter GF har i det alt overveiende vært av følgende slag: en god tone, iblant skarpe debatter, en stødig møteledelse, god plass for humor, orden og saklighet; både oppbyggelig og oppmuntrende. Vi gleder oss allerede til neste GF i 2017, lyder tilbakemeldingen.

Den saken det knyttet seg størst spenning til, og som kanskje var GFs viktigste sak, var Strategiplanen for de kommende fire år. Det er første gang hovedstyret har presentert en Strategiplan i denne form, med en rekke utfordringer på områdene menighet, skole, misjon og diakoni og DELK som kirkesamfunn. Hva er våre mål? – og hvordan vil vi nå dem? Det er viktig for et kirkesamfunn å ha planer for sitt arbeid og å sette seg mål. Det har vi nå gjort.

Spørsmålet gjenstår: hva med livet etter GF? Hvordan når vi de målene vi har satt oss? Debatten ble god og konstruktiv. Mange ord og iblant store ord. Nå skal beslutningene settes ut i livet. For eksempel det første målpunkt i arbeidsområdet Menighet; der står det: Vårt mål er å utvikle våre menigheter og plante nye med basis i DELKs bekjennelse og grunnsyn.

Noe viktigere enn det kan vi ikke drive med: å hjelpe mennesker å leve troens liv, og plante nye menigheter så nye mennesker kan komme til tro. Må Gud hjelpe oss så det virkelig kan skapes ekte liv etter – og som en frukt av – GF!

Generalforsamling i DELK

Den siste helgen i oktober var DELK for første gang samlet til generalforsamling på Gjennestad i Stokke. For to år siden ble det vedtatt at "årsmøte" skulle erstattes med "generalforsamling" (GF). Nesten hundre personer var innkalt til det to dager lange møtet, de fleste av dem delegater fra kirkesamfunnets tolv lokalmenigheter.

Styreformann Kåre Solberg ønsket forsamlingen velkommen, og som han selv sa: Jeg ser fram til at vi sammen skal behandle agendaens tretti saker på omtrent tusen minutter. Møtet var preget av god stemning, og forhandlingene ble med stødig hånd ledet av Tom Asp (dirigent) og Ashild Samnøy (visedirigent).

Strategi

På årsmøtet i 2013 ble det etterlyst et dokument som kunne si noe om viktige veivalg for kirkesamfunnet og menighetene de kommende årene. På årets GF ble det lagt fram et forslag til strategiplan. Planen er bygget på fire søyler: Menighet,

skole, misjon/diakoni og DELK som kirkesamfunn. Siden det ikke har vært tid til å ha planen på høring i lokalmenighetene, var det fremmet forslag om å la planen gjelde fra 2018-2021. Behandlingen av saken skapte mye engasjement, og mange benyttet seg av muligheten til å løfte fram momenter til strategiplanen. Det ble vedtatt å oversende planen til Rådsmøtet og DELK-styret for å arbeide videre med saken. Samtidig ble det oppfordret til at menighetene starter arbeidet med å bli kjent med innholdet i dokumentet og å tenke strategi og veivalg på lokalt nivå.

Tilsynsmannens tale

I sin innledning til talen vekket Rolf Ekenes lattermusklene på sin befriende måte – som så ofte ellers. Punkt for punkt minnet han forsamlingen på det aller viktigste: å være grunnfestet i Guds ord og i Jesus Kristus. Han avsluttet talen med å stille spørsmålene: Er vi der Gud vil vi skal være? På kne for Gud i bønn om nåde, tilgivelse og ny kraft? Er livet vårt preget av gleden over at vi har møtt

Jesus? Lever vi i den daglige omvendelse? Nøden for de som ikke tror, dirrer det og vibrerer det i hjertene våre? Kjære GF, vi må tilbake til bønner "vis oss og led oss på din vei".

Unges tro - alles ansvar

Hans Kristian Skaar som er leder av NLM-Ung, var invitert til å sette fokus på hvordan evangeliet kan overleveres til nye generasjoner. Han holdt et engasjerende og inspirerende innlegg som tok utgangspunkt i ordene fra Lukas 10,2: "Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre sende ut arbeidere for å høste inn grøden hans." Skaar tegnet et dystert bilde av virkeligheten i kristen-Norge, og kunne fra sine egne rekker melde om en sammenhengende nedgang de siste 31 årene, idet han viste grafer som peker nedover. – Bare to prosent av norske ungdommer er med i kristent arbeid, og for å sette det på spissen: Ungdommer hadde større sjanse for å overleve på Titanic enn til å overleve som kristne i vesten i vår tid. – Hva har

Hans Kristian Skaar snakket engasjert om medvandring.

Rolf Ekenes holdt tilsynsmannens tale på DELKs første Generalforsamling.

Vakker sang og musikk av søstrene Else Mari og Emilie Minnesjord.

Generalforsamlingen ble ledet med stødig hånd av Tom Asp og Åshild Samnøy.

Delegater fra 11 av DELKs menigheter deltok på DELKs aller første Generalforsamling som ble holdt på Gjennestad i Stokke 30. og 31. oktober.

To nye prester til Ryenberget

gått galt? spurte Skaar.

– Det er ikke først gang at "tall blir til kall", det var sånn NLM ble startet! De kunne ikke sitte og se på at millioner i Kina ikke hadde hørt om Jesus. På samme måte kunne vi ikke forholde oss passive til utviklingen i vår tid! Derfor bestemte vi oss i NLM-Ung for å sette oss to mål: Hundre nye barne- og ungdomslag i løpet av seks år, og å utruste voksne til å ta ansvar for ungdom.

Allerede ser vi fruktene av ni unge voksne som flyttet til Harstad for et par år siden, forteller Skaar og smiler. – Nå samles 40-50 ungdommer på den plass der det ikke var noe kristent ungdomsmiljø. Problemet er ikke at unge folk ikke vil bli kristne, problemet er at vi kristne ikke er der!

– Ungdommer trenger åndelige foreldre, voksne som bryr seg og setter av tid. Vanlige kristne som er der – som medvandre-re! Høsten er stor, be derfor høstens herre om å sende ut arbeidere!

Øvrige saker

Som på andre generalforsamlinger sto "valg" på sakskartet. Kåre Solberg ble gjenvalgt som leder for DELK-styret. Per Henrik Gillesvik (Bergen) ble valgt for fire år, det samme ble Astrid Gjelstad (Oslo) mens Terje M. Sletten (Skien) ble valgt for 2 år.

Det ble vedtatt at DELK-styret heretter skal hete "hovedstyret". Ellers behandlet GF sakene om "arbeidsbeskrivelse for tilsynsmannen", "regler for valg av tilsynsmann" og "prosedyre for rekruttering og tilsetting av prest". I tillegg ble årsberetning og regnskap tatt til etterretning.

Tilsynsmannen avsluttet møtet med å takke alle delegatene for innsats og engasjement.

Lått og løye

Lørdag kveld var alle som deltok på GF, invitert til tapasften i restauranten på Gjennestad. Hyggelig prat, god mat og vakker sang og musikk fra søstrene Else Mari og Emilie Minnesjord stod på menyen. Gunner Johnstad – for anledningen selvutnevnt doktor i geberdologi – holdt et kostelig foredrag om det tause, men talende nonverbale språket vårt. En poengtert og velproporsjonert takk-formaten tale satte et verdig punktum for et godt måltid.

Stor takk til Jon Krokeborg og hans stab som hadde ansvaret for den praktiske tilretteleggingen fra begynnelse til slutt.

Tekst: Jan Erik Askjer

Kristoffer Hansen-Ekenes og Ulf Asp i prosesjonen inn til gudstjenesten sammen med tilsynsmann Rolf Ekenes. Foto: Einar Horsberg

En dobbel gledens dag, innledet tilsynsmann Rolf Ekenes innsettelsesgudstjenesten med den 27. oktober, i en fullsatt Ryenberget kirke. Ulf Asp og Kristoffer Hansen-Ekenes er de nye prestene i Oslo.

– Det er alltid en stor begivenhet når én ny prest skal innsettes i en menighet. Hva skal vi ikke da si når to nye prester skal innsettes, sa tilsynsmannen videre.

– Mitt hjerte er virkelig fylt av de beste ønsker for den tiden dere går inn i, fortsatte Ekenes.

Gudstjenesten var gledesfylt, og vakre musikalske toner bidro til å skape fest. Prestenes ektefeller leste bibeltekstene, og Kristoffer stod for prekenen under gudstjenesten.

Takknemlige hjerter

Under kirkekaffen uttrykte flere stor takknemlighet. De to eldste i menigheten, Egil Helland og Andreas Thorsnes, samt de to i staben forøvrig, takket Kristoffer og Ulf for at nettopp de hadde valgt Ryenberget menighet. Takken gikk også til menigheten for tålmodighet gjennom en krevende tid uten prest.

– Be for familiene til prestene i tiden framover. Be for ektefellene deres, Sigrid og Toril. Vi vil bruke mye av tiden deres, sa Helland i sin hilsen.

De lokale representantene i tilsetningsutvalget, Einar Horsberg og Stine Borgersen, hilste også.

– Vi har sett at dere er en spennende

match. En ung og ny, en litt eldre og mer erfaren. Vi har store forventninger. Vi vil gi dere tid til å bli kjent med oss, og vi håper at det kan skje i åpenhet og tillitt. Dette har også staket veien for et bredt og spennende engasjement i menigheten. Vi synes dette er et flott bønnesvar fra Gud, sa de to.

Annerledes reise

Begge prestene hadde også hver sin hilsen med personlige betraktninger. Ulf Asp sa han gledet seg til tjenesten. Til å være sammen med menigheten i samtaler, lytte til Guds ord og til å tro sammen.

– Reisen hit nå har vært litt annerledes enn jeg hadde forestilt meg. I stedet for å komme seilende inn på årelang rutine og yrkesmessig og faglig trygghet, har det vært en periode hvor jeg har kjent på usikkerhet på egen egnethet. Ikke uvanlig for 60-åringer vil mange si, når den mest etterspurte kompetanse ellers i samfunnet er å være ung, utadrettet og ha endringskompetanse. Men det har vært mening i det. Å være i et slags nullpunkt. Slippe taket, lete etter hva Gud vil nå og hvordan, sa Ulf i sin hilsen. – Be om at vi finner godt sammen og støtter hverandre.

Ulf skal jobbe som prest i 60 prosent, resten av tiden skal han bruke videre som misjonssekretær i DELK og på Høgsveen Retreat- og Gjestegård ved Hamar.

Tekst: Torunn Hvale

Fra bibeloversetterens verksted

Når bibeloversettelse blir gjetning

I forrige nummer av *Underveis* ble det nevnt to årsaker til at noen bibeltekster endrer betydning når det kommer en ny bibeloversettelse: Det legges ulike håndskrifter til grunn for oversettelsen, og teksten tolkes annerledes enn før. I denne artikkelen skal det nevnes en tredje årsak: Grunntekstens betydning er så usikker at valget av oversettelse blir gjetning, og gjetningene varierer fra oversettelse til oversettelse.

Usikker betydning

I noen av fotnotene i GT-delen av Bibel 2011 heter det: «Betydningen av den hebraiske teksten er usikker.» Formuleringen er uttrykk for bibeloversetternes forlegenhet, de finner ikke mening i den hebraiske grunnteksten og har måttet gjette seg til hva den kan bety.

Det kan være minst tre grunner til at oversetterne er usikre på hva en tekst betyr: Teksten kan i løpet av en lang overleveringsprosess være blitt skadet, kanskje ved en avskriverfeil, datidens motsvarighet til våre dagers trykkfeil. Eller betydningen av grunnteksten er usikker fordi forfatteren, kanskje med hensikt, har uttrykt seg uklart. Eller det kan være brukt ord og uttrykk som var levende og forståelige da teksten ble skrevet, men som er ukjente for oss i dag.

Kvalifisert gjetning

Å gjette hvordan den hebraiske teksten skal forstås, bør imidlertid ikke være en helt vilkårlig gjetning, den bør være kvalifisert. Kvalifisert gjetning skjer ofte i form av rekonstruksjonsforsøk: Med utgangspunkt i den uforståelige grunnteksten rekonstrueres en ordform eller en ordkombinasjon som gir mening, men som ikke er belagt i noe eksisterende håndskrift. På fagspråket kalles en slik hypotetisk tekst gjerne 'konjektur'. De vanligste måtene å rekonstruere en tekst på er ved *omvokalisering* og mindre *tekstendringer*.

Omvokalisering: De eldste hebraiske håndskriftene inneholdt bare konsonanttegn, det var først på 700-900-tallet e.Kr. at de jødiske skriftlærde som studerte og skrev av bibeltekstene (kalt masoreter) begynte å sette vokaltegn inn i teksten for å sikre at den nedarvede måten å lese konsonantteksten på,

ble bevart. Om man endrer vokalene i den tradisjonelle teksten for å få en bedre mening, så har man egentlig ikke foretatt noen endring av den opprinnelige tekst, man leser den bare på en annen måte.

Tekstendring: retting av antatte skrivefeil: I det hebraiske alfabetet er det noen bokstaver som er så like at det er lett å forveksle dem ved avskrift. Andre skrivefeil som kan oppstå når man skriver av et håndskrift, kan være dobbelt-skriving: et ord eller en bokstav skrives to ganger, og det kan være øyesprang, at avskriverens øyne hopper fra et ord til et annet lignende ord lenger fremme i teksten, noe som fører til at de mellomliggende ordene utelates.

To eksempler

I Sal 16,3 heter det i Bibel 2011: «Usle er de som holdes for hellige i landet. Disse hellige vil jeg ikke vite av.»

NO 78/85: «Jeg holder meg til de hellige i landet, de gjeve menn setter jeg høyt.» Norsk Bibel har i sak en lignende oversettelse: «Jeg holder meg til de hellige som er i landet, de herlige, som jeg har all min glede i.»

Disse to svært ulike oversettelsene gjenspeiler helt forskjellige tolkninger, alt etter hva som underforstås og/eller korrigeres for å få sammenheng i teksten: Etter oversettelsen i Bibel 2011 handler Sal 16,2 om usle, fremmede guder som også dyrkes i Kanaans land, og som salmisten frasier seg ethvert fellesskap med («vil jeg ikke vite av»).

Etter oversettelsen i NO 78/85 og i Norsk Bibel handler verset om Guds hellige folk Israel – de som ellers i GT kan kalles «de stille i landet» (Sal 35,20) og «de trofaste i landet» (Sal 101,6). Disse erklærer salmisten sin lojalitet med.

Utgangspunktet for tolkningsvanskelighetene i Sal 16,3 er at den hebraiske teksten i begynnelsen av verset er uforståelig, det mangler bl.a. en verbform, det står bare: «for de hellige som er i landet, de». NO 78/85 og Norsk Bibel gjetter seg til en mening av de hebraiske ordene slik de står, Bibel 2011 forsøker å rekonstruere en forståelig hebraisk tekst.

Betydningsendringen i Bibel 2011-teksten fremkommer ved at de to

siste hebraiske ordene i vers 2 føres til begynnelsen av vers 3, og ved at det foretas to omvokaliseringer og en mindre tekstendring gis betydningen «usle er de». «de hellige» tolkes dessuten ikke som en betegnelse på mennesker – enkeltmennesker kalles i GT vanligvis ikke hellige – men på (av)guder.

Et annet eksempel. Hos 4,18:

Bibel 2011: «Når drikkingen deres er over, horer de videre. De elsker vilt. Skam er skjoldene hennes.»

NO 78/85: «Når deres drikkelag er slutt, går de bort og driver utukt. De elsker de skamløses skam.»

Norsk Bibel: «Rusen deres er forbi. Vilt har skjoldene deres horet. Voldsomt har de elsket det som skammelig er.»

Den hebraiske teksten i dette verset er så vanskelig at den svenske Bibel 2000 kapitulerer og lar verset stå uoversatt, det markeres slik: 18 [---]. Også på en rekke andre steder 'nektet' denne svenske bibeloversettelsen å gi en oversettelse av grunnteksten. Begrunnelsen er at når grunnteksten er ubegripelig, er det ærligere å innrømme det og ikke oversette teksten enn å gi en meningsfull oversettelse som gir leserne det feilaktige inntrykk at oversetterne har skjønt hva grunnteksten betyr.

Etisk problem

Det sies ofte at å oversette er å velge. De fleste valg bibeloversetterne gjør, er ikke valg mellom innholdsmessig ulike forståelser av grunnteksten, men mellom ulike språklige uttrykksformer i gjengivelsen av den.

Men formuleringen «Betydningen av den hebraiske teksten er usikker» i noen av fotnotene i GT-teksten i Bibel 2011 gir uttrykk for at den hebraiske grunnteksten i en del tilfeller er særdeles vanskelig, ja umulig å forstå, og at den foreliggende oversettelsen derfor er basert på gjetning. Dette er et etisk problem. For oversetterne gjør i slike tilfeller et valg for leserne som de ikke kan 'verge seg' mot. Men da er det viktig at leserne i alle fall gjøres oppmerksom på hvor usikker oversettelsen er.

Av Gunnar Johnstad

Gudstjeneste og liturgi i DELK

Prestedrakt og prosesjoner

Nå er det tredje gang Underveis setter seg ned med Jan Bygstad, prest i Bergen menighet, for en samtale om et av de mange elementene i kirkens gudstjenester. Tidligere har vi snakket om prinsipielle sider ved gudstjenesten, og om salmene vi synger. Denne gangen dreier samtalen seg om noe synlig: prestedrakten og liturgiske prosesjoner.

Dette er elementer som vi ikke har påbud i Bibelen om å ha i gudstjenesten, men som har vært synlige og faste sider ved gudstjenesten i de fleste kirkesamfunn i lang tid. Det hører med til symbolspråket i kirken og er slik en viktig side ved gudstjenestens pedagogikk. Også DELK valgte å bruke prestedrakt fra ganske tidlig i vår kirkes historie, uten at vi legger noen avgjørende betydning i drakten ut over den symbolske og pedagogiske.

– Det er ikke mange år siden prestene i DELK fikk nye klær. Kan du si noe om hvor denne prestedrakten kommer fra?, spør Underveis.

– Den nye prestedrakten heter «alba med stola», og den går langt tilbake rent historisk. I dag er den i bruk i svært mange kirkesamfunn, og er dermed en økumenisk prestedrakt. Drakten består av tre deler, som alle illustrerer viktige sider ved det å være en kristen.

For det første har en selve den hvite kappen (albaen), som skal minne om ordene i Åpenbaringen 7 om den store hvite flokk. Det å høre Herren til er å komme inn i denne flokken. Å være ikledd den rettferdighet som Kristus vant oss og som vi fikk i dåpen. Dermed symboliserer den det samme som dåpskjolen som vi kler barna i.

Den andre delen av drakten er stolaen, som symboliserer åket. I Matteusevangeliet kapittel 11 sier Jesus: «Ta mitt åk på dere og lær av meg». Det å gå under åket sammen med Jesus hører med til alle kristnes kall.

Repet er den tredje delen av drakten, og kalles singulum. Det minner oss om Jesu ord om å spenne beltet om livet og holde lampene tent (Luk 12,35). På samme måte skulle Israelsfolket innta påskemåltidet i Egypt med beltet på, slik at de var klare til oppbrudd. Det handler om å våke og å være rede.

Dermed kan vi se at prestedrakten illustrerer saker som gjelder for alle kristne, og at den ikke handler primært om hva som kjennetegner presten til forskjell fra de andre.

Slik sett hører prestedrakten med til symbolspråket som både kirkerom og kirkekunst taler med: Det tales ikke bare i ord, men også gjennom det øynene tar inn.

Samtidig er den også en embetsdrakt som viser at presten er kalt til en spesiell tjeneste, som vi har for at folk skal komme til tro på Jesus (Confessio Augustana, artikkel 5).

– I Bergen menighet åpner vi noen av gudstjenestene med en inngangsprosesjon. Hvorfor gjør vi det?

– Det er først og fremst i forbindelse med dåp eller hvis det er særlige høytidsdager at vi gjør det. For de fleste er det gjerne slik at en oppfatter prosesjonen som noe som gjør gudstjenesten spesielt høytidelig, men dette er ikke det liturgiske poenget. Det er det korset som utgjør. Den som går først i prosesjonen, bærer et kors, og på den måten illustrerer prosesjonen vandringen mot det himmelske Jerusalem, der vi følger han som hang på korset.

– Men hvorfor gjør vi det ikke alltid?

– Det er ikke noe påbud om at en må åpne gudstjenester med prosesjon. Grunnen til at vi ikke har det oftere, er at mange kan oppleve det som noe fremmed. Samtidig finnes det bibelske forbilder for det å gå i prosesjon, både i tempelet i Jerusalem og i synagoge-gudstjenesten. Det mest kjente er kanskje det som skjer i Løvhyttefesten hvor folket gikk i prosesjon fra tempelet ned til Siloa-dammen for å hente vann, og så bar dette opp til tempelet under jubel og sang. Et annet interessant forbilde er uttrykket som vi finner noen steder i Salmenes bok: «å danse for Herrens ansikt». Dette kan vise til en slags prosesjon rundt alteret i tempelet.

– Og hva med utgangsprosesjonen, hva symboliserer den?

– Tanken med utgangsprosesjonen er at vi følger korset ut i verden. Han som hang på korset, har satt oss til å leve i verden, og da avslutter vi gudstjenesten med å følge ham ut dit, avslutter Jan Bygstad.

Av Inge Andersland. Ill. foto: TFR

Andakt

For en sønn er oss gitt! Halleluja!

Mandatet er like klart som det er fritt – en juleandakt til ettertanke, glede og oppbyggelse for deg nå ved disse jule-tider. Tankevirksomheten ruller i gang, og når temaet er julens budskap, så glir tankene mine ofte til musikk som tone-maler ulike deler av mysteriet jul.

Det første som begynner å lyde er koret «*For unto us a child is born*», hentet fra Georg Friedrich Händels storslagne oratorium Messias. Og undringen blir stor da nettopp dette koret er på lufta idet jeg slår på NRK Klassisk etter at forberedelsene er satt i gang. Dette vil jeg dele! Verket er en fremstilling av Jesu liv og dets betydning ifølge kristen dok-trine. Starten av Jesu liv har dermed en sentral plass i dette verket, og det nevnte koret konkluderer julens gode nyheter med Jesaias' ord:

**For et barn er oss født,
en sønn er oss gitt.
Herreveldet er lagt på hans skulder.
Han har fått navnet**

**Underfull rådgiver, Veldig Gud,
Evig Far, Fredsfyrste! Jes 9.6**

Tonene som er satt til dette innholds-rike verset, kulminerer i en jublende pro-klamasjon; «Wonderful», «Counselor», «The Mighty God», «The Everlasting Father», «The Prince of Peace». Tenk hva vi egentlig får i dette lille barnet! Det søte glansbildet av hendelsen i stallen i Betlehem som vi så ofte får servert, inne-holder mer enn vi kan fatte.

Jesus Kristus er gitt til deg og meg, som en rådgiver i alle ting. Som en mektig Gud, med all makt i himmel og på jord. Som en evig Far, som er levende opptatt av hvert enkelt av barna sine. Og Han vil skape fred, rundt oss og i oss. Dette er et fantastisk budskap, med stor grunn til å feire! Det er stor grunn til å synge «Halleluja»! De fleste har et forhold til nettopp det kjente Halleluja-koret som avslutter del II i Messias. Egentlig som en jublende stadfestelse av Jesus som konge etter at hans lidelse, oppstandelse og himmelfart er skildret.

Men mange av oss forbinder dette koret med julen, og det kanskje med rette. For hvor godt passer det vel ikke å feire Jesu første komme med tre vers fra Johannes' Åpenbaring; «Da var det som jeg hørte lyden av en stor skare, et brus av veldige vannmasser og et drønn av mektige tordenbrak. De ropte: «Halleluja! For Herren vår Gud, Den allmektige, er blitt konge!» (19,6) «Den sjuende engelen blåste i basunen. Da hørt det i himme-len røster som ropte høyt: «Herredøm-met i verden tilhører nå vår Herre og hans Salvete, og han skal være konge i all evighet.» (11,15) «Og han har et navn skrevet på kappen og ved hoften: Kon-genes konge og herrenes herre.» (19,16)

Kjært barn har mange navn, sies det. Mitt håp og min bønn er at dette barnet med de mange navnene virkelig blir kjær for oss, ikke bare nå gjennom jule-tiden, men også like inn i evigheten!

Velsignet julefeiring!

Astrid Gjelstad

En julebetraktning Kjølign mottakelse, men full seier

*«Han kom til sitt eget,
og hans egne tok ikke
imot ham» (Joh 1,11)*

Ingenting var mer sant om Jesus. Han hørte hjemme overalt, men møtte motstand overalt. Slik var da, og slik er det nå. Jesus får stadig en kjølig mottakelse.

Messias skulle komme. Men hvilken Messias? Forventningene sprikte. Jesus sprenget alle rammer og kjente kategorier. «Folket var slått av undring over hans lære, for han lærte dem med myndighet og ikke som deres skriftlærde» (Matt 7,28-29).

Selv noen av dem som tok imot ham, tvilte. «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?» (Matt 11,3) ville vekkespredikanten og Jesus-

vitnet, døperen Johannes, vite. Han satt i fengsel og ble senere henrettet. Hadde han levd på en livsløgn? Han tvilte. Troen ble satt under press.

Samtidig var Jesus ofte populær. Spesielt der hvor folk fikk det de ville ha. Hvem gledet seg ikke over helbredelser og undere? Men fra begynnelsen til slutt fikk han likevel ofte en nokså kjølig mottakelse. Hvem kunne han egentlig stole på? Allerede som nyfødt barn ble han drevet på flukt. Vise menn stakk hodene sammen og forklarte at noe stort skulle skje i Betlehem i Judea. Stiv av skrekk og redd for konkurranse gav kong Herodes ordre om at alle nyfødte guttebarn skulle drepes. Jesus ble flyktning.

Egypterne derimot, gav ham alt annet enn en kjølig mottakelse. I hvert fall om vi skal tro de koptiske kristne. De beskriver fortsatt detaljene i Jesu reiserute og forteller i store bokstaver

om hvilken storslått mottakelse «Den Hellige familie» fikk. På grunn av deres sjenerøsitet vil den egyptiske kristenhet alltid oppleve velsignelse, forteller de begeistret. Selv om velsignelsen er vanskelig å få øye på for en utenforstående. Har ikke den egyptiske kirken gjennom århundrer blitt forfulgt for sin tros skyld? Ronald Fangen feier tvilen til side når han beskriver Guds menighet som «jorden største under». Den egyptiske kirkens fortsatte eksistens er en bekreftelse på dette. Guds løfter står fast. Gud er nær i kors og trengsel.

Herodes døde, og profetordet ble oppfylt. «Fra Egypt kalte jeg min sønn» (Hosea 11,1). Jesus møtte nye utfordringer. Det ble nye stoppesteder på smertens vei, Via Dolorosa. Men oppdraget ble fullført. «Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere», skriver den tidligere kristenforfølger Paulus (1 Tim 1,15). Det lille barnet spredte håp.

DELK Bergen

Folk blir frelst – nye blir lagt til menigheten

Pr i dag er det syv iranere som er tatt opp i menigheten DELK i Bergen. To av dem ved dåp. Ganske snart skal syv nye bli døpt og lagt til menigheten. I alt har menigheten kontakt med rundt 25 iranere.

Prest Jan Bygstad forteller at dette er en stor sak for menigheten. Han har fulgt mange av dem gjennom ukentlig bibelundervisning i KIA-regi (Kristent interkulturelt arbeid).

– Fellesskapet i KIA har blitt en dør-åpner, forteller Jan. – Noen har møtt evangeliet mens de har vært på flukt og er blitt døpt - bl.a. i Hellas og i Tyrkia. Noen ønsker å få dåpsundervisning nå.

Mange steder i Europa er det en vekelse blant iranere, og vi spør hva som kan være bakgrunnen for det.

– Først en viktig allmenn faktor: Jeg tror at det iranerne har opplevd av det iranske regimes brutalitet og fanatisme og alt som den iranske revolusjon har ført med seg, har gjort at de har fått islam i halsen. De møter Jesu kjærlig-

het og får høre at Gud gir seg selv i vårt sted, og det blir helt annerledes enn en gud som står og krever på ubarmhjertig vis som Allah gjør. Alt dette blir nytt for dem. Flere har også i drømme fått et syn av Jesus. Det er blitt et kall for dem å oppsøke kristne for å bli mer kjent med ham og lære mer om han.

– *Hva har dere gjort i møte med disse nye kristne?*

– Vi har gjort forskjellige ting. Forrige vinter hadde vi spontan klesinnsamling. De hadde rett og slett ikke vinterklær. Vi har hjulpet i forhold til advokat. Og vi har også hatt en rettssak. På ulike måter har menigheten stilt opp og gitt hjelp.

Også økonomisk. Blant annetrekker ikke det de får av myndighetene til månedskort på buss.

– *Hvordan har dette berørt/påvirket menigheten?*

– Det har i hvert fall berørt mitt arbeide i stor grad, forteller Jan.

Han har brukt mye tid i tjeneste for disse og har måttet endre prioriteringer i

sin menighetstjeneste.

– Det er stort å oppleve at her kommer det nye troende som søker evangeliet og vil høre til. At mennesker blir frelst.

– *Hva for utfordringer står de og dere som menighet ovenfor?*

– At de blir integrert i det norske samfunn, og at de får arbeid. Det kan bli vanskelig med nedgangen i norsk økonomi. Hvordan går det med dem om de ikke får arbeid? Iranere flest er stolte, og det å leve på Nav er ikke noe de har lyst til.

– Råd til andre DELK-menigheter med tanke på innvandrere?

– Det handler om å åpne opp og ønske velkommen. At de ikke bare blir sittende på bakerste benk, men får komme inn i et reelt fellesskap.

Ulf Asp

misjonssekretær

Et håp som også gjaldt den største blant syndere.

Håpet er fortsatt til stede. Det lyser mot oss fra stallen, krybben, korset og den tomme grav. Barnet som kom til oss julenatt og som døde på et kors, lever fortsatt. Han er nær! «Herren er nær alle som kaller på ham, alle som kaller på ham i sannhet» (Salme 145,18).

Vår opplevelse av Guds nærvær varierer. Men Guds nærvær er ikke ensbetydende med opplevd suksess. Immanuel, Gud med oss, skjærer oss ikke fra kors og trengsel. Mange trossøsken rundt omkring i verden forfølges for sin tros skyld. Dette forekommer i vanlige hverdagssituasjoner og ikke minst der det er krig.

For ett år siden besøkte jeg den kurdiske delen av Irak. Jeg møtte krigsherjede mennesker som var utsatt for ekstraordinære lidelser, fordi deres tro ikke passet inn. Kristendommen har hatt fotfeste i Irak siden den første kristne tid, lenge før det fantes kristendom i Europa, og før det var noe som het islam. Nå er de fordrevet. De er gjester i fremmed land. Kirkeklokkene har sluttet å ringe i Mosul og på

Niniveplataet. Ingen bønner blir bedt, ingen salmer synges, ingen trosopplæring, ingen julehøytid. «Mitt oppdrag er å formidle håp til mine medkristne, og det er vanskelig», fortalte erkebiskopen av Mosul, som samtidig fortalte at de som hadde mistet alt, fortsatt hadde alt – i troen på Jesus.

«Var du noen gang inne på tanken om å fornekte din tro?» spør jeg den tilårskomne skolelæreren som satte ved teltåpningen inne i flyktningeleiren. «Nei, aldri,» sier han bestemt. Overbevisningen var sterk. På det provisoriske telttaket hang et blinkende kors. Troen ble tatt på alvor.

Flyktningene var preget, men fattet. Hadde ikke Jesus forberedt sine disipler på at de kunne forvente en like kjølig mottakelse som han selv fikk? Og hadde ikke Paulus skrevet at «alle som vil leve et gudfryktig liv i Kristus Jesus, skal bli forfulgt» (2 Tim 3,12)? Motstand er med andre ord en normalsituasjon for Guds folk. Fikk han en kjølig mottakelse, vil hans disipler oppleve det samme.

Men alt er ikke sagt ved dette. Det er plass for noe mer! «Jesus vant og jeg

har vunnet», skrev salmedikteren Johan Nordahl Brun (1786). «Det må være dobbeltseier det», utbrøt den sportsinteresserte guttungen og dultet borti sidekameraten da de var på påskeleir og sang denne sangen. Bedre kan det knapt sies. Den som får del i Hans lidelser, får også del i Hans seier.

Erkebiskopen av Mosul besøkte Norge i november. Han ville ta med seg noe hjem til de kristne på flukt. Ikke suvenirer, men noe de hadde bruk for. Han ønsket seg julepynt! Dette minnet ham om den flotte julefeiringen i den gamle katedralen de nå hadde forlatt. Stedet hvor de hadde feiret jul nesten helt siden Jesu fødsel. Nå var de på flukt. Slik Jesus var det, Han «som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd» (Hebr 4,15).

Den mørke stall skal være mitt hjertes frydeslott, der kan jeg daglig lære å glemme verdens spott. Der kan med takk jeg finne hvori min ros består, når Jesu krybbes minne meg rett til hjerte går.
H.A.Brorsen (1782)

Av Hans Aage Gravaas

generalsekretær i Stefanusalliansen

Lars Johan Danielsen:

De kristne friskolers viktigste oppgave fremover er å ta vare på sin egenart

Lars Johan Danielsen er tidligere rektor og har vært leder av rådet for stiftelsen som eier og driver Danielsen-skolene. Foto: privat

Danielsen-skolene på Vestlandet har de senere årene vært i sterk vekst. Den første skolen startet opp i 1932, og i dag driver Egill Danielsen Stiftelse åtte skoler. De fleste er ungdomsskoler, men det er også en videregående skole, et intensivgymnas og en barneskole. Underveis har vært litt nysgjerrige på disse skolene – på den andre siden av fjellet – og har stilt noen spørsmål til Lars Johan Danielsen (73).

– Navnet ditt røper at det er en sammenheng mellom din familie og skolenavnet. På hvilken måte?

– Det er nok ingen tilfeldighet at navnet går igjen. Som nybakt filolog i 1932 startet min far, Egill Danielsen, sin egen skole. Han drev og eide den det meste av sitt liv. I 1974 opprettet han nevnte stiftelse og gav bort skolen til denne.

– Hva har vært dine oppgaver i Danielsen-skolene?

– Jeg ble ansatt som inspektør i 1972 og overtok som rektor etter min far i 1977. Skolen var da en videregående skole. Da min far døde i 1981, overtok jeg ansvaret som leder av stiftelsens råd. Dette vervet innehadde jeg til år 2000.

– Hva var bakgrunnen for oppstarten av den første Danielsen-skolen i 1932?

– Det var overflod av lektorer på begynnelsen av 1930-tallet da min far hadde fullført sin cand. filol-eksamen. Som han sa det: «Da var det ikke annet å gjøre enn å starte for seg selv». Han startet skolen uten noe formulert kristent formål. Da han i 1974 gav skolen bort ved å gjøre den om til en stiftelse, gav han den en kristen formålsparagraf.

– Hvem eier Danielsen-skolene?

– Skolen ble som nevnt en stiftelse i 1974. Styret for Egill Danielsens stiftelse var selvsupplerende. En slik ordning var ikke god med tanke på å bevare skolens identitet i det lange løp. Saken ble grundig drøftet og utredet mot slutten av 1990-tallet, og resultatet ble at Misjonssambandet og Indremisjonsforbundet ble invitert inn og tok ansvaret for stiftelsen fra år 2000.

– I DELK har skolene en sterk tilknytning til en lokalmenighet. Hvilken tilknytning

har Danielsen-skolene til sine eierorganisasjoner?

– Eierorganisasjonene utøver sitt skoleansvar i første rekke ved at de oppnevner skolenes styrende organer. Styrenes viktigste gjøremål for å ivareta skolenes kristne karakter er å rekruttere ansatte som selv identifiserer seg med skolenes ide. Når skolen ansetter lærere med tilhørighet til andre evangeliske trosamfunn enn det lutherske, må de være lojale mot skolens evangelisk lutherske grunnlag. De fleste evangeliske trosamfunn er representert blant lærerne og også blant elevene.

– Så langt har dere bare én barneskole.

Hva er grunnen til at dere har satset mest på ungdomsskoler?

– I dag har stiftelsen 1 barneskole på Sotra. Den har 6 ungdomsskoler på følgende steder: Bergen, Sotra, Frekhaug, Osterøy, Karmøy og i Haugesund. 2 gymnas ligger i Bergen. Årsaken til satsingen på ungdomsskoler ligger nok i at mange 13- til 16-åringer avklarer sitt trosmessige ståsted i denne alderen. Det ligger altså et strategisk valg bak satsingen på ungdomsskoler.

– Lenge var Danielsen-skoler et «Bergensfenomen», men de siste syv årene har dere altså startet fire nye ungdomsskoler andre steder. Hva er bakgrunnen for denne satsingen?

– Ved etableringen av nye skoler har vi lagt vekt på at folk i lokalmiljøet kunne være med å ta ansvar for skolen. Skolene er derfor etablert på steder der vi er forespurt om å starte, og der lokale krefter kan være med å ta ansvar.

– Når kommer Danielsen-skoler til Østlandet? Er det planer om flere skoler?

– Med dagens gode kommunikasjonsmuligheter skulle det ikke være noe i veien for etablering i andre landsdeler. Men skolenes eierorganisasjoner har også andre eierformer å ta i bruk for å realisere sine skolevisjoner andre steder. Jeg kjenner ikke til at eierne har planer om flere skoler i Danielsen-regi.

– Du har i mange år vært engasjert i Kristne Friskolers Forbund (KFF). Hvilken betydning mener du KFF har hatt for friskolebevegelsen i Norge?

Hans Åge Guren ny eldste på Moe

– I Norge har vi en friskolelov fra 1970 som sikrer skolene frihet til å drive i overensstemmelse med eiers idé og rett til økonomisk tilskudd. Friskoleloven ble ikke til av seg selv. Den er resultatet av en langvarig og intens politisk kamp i etterkrigstiden. Rektor Hans Bovim på KG i Oslo var frontkjemperen her. Men de 45 årene som har gått fra 1970, har vist at seieren for friskoleretten ikke er vunnet en gang for alle. Politiske partier har kjempet for å innskrenke eller avskaffe den. I denne forsvarskampen for friskoleretten har KFF spilt en helt avgjørende rolle fra organisasjonen ble etablert i 1988.

– *Hva tenker du er de viktigste sakene friskolene bør være opptatt av i tiden fremover?*

– De kristne friskolenes viktigste oppgave fremover er å ta vare på sin kristne egenart. De er kalt til å se på virkeligheten «med Guds øyne» og til «å ta enhver tanke til fange under lydighet mot Kristus». Det er skolenes oppgave å være lys og salt i verden.

I vår tid beveger samfunnet seg bort fra bibelsk tro. Sekulariseringen griper om seg. Da er det viktigere enn noen gang for de kristne friskolene å besinne seg på sin egenart. De er etablert for å være et alternativ og en motkultur. Vi svikter vårt gud-gitte kall ved å «flyte med strømmen».

Så hører det med til kallet å være skoler. Like viktig som å bevare egenarten er det derfor å arbeide for å være gode skoler. Det gjelder faglig, men også det sosiale. Eleven må behandles med den omtanke og respekt som mennesket «skapt i Guds bilde» krever.

– *Er det behov for flere kristne friskoler?*

– Om den avkristning av samfunn og skole som vi ser i dag fortsetter, vil behovet for kristne skoler bare øke. Det er foreldrene som sitter med ansvaret for barnas opplæring. Dette er et Gud-gitt ansvar og en forpliktelse overfor ham. Kristne friskoler kan være foreldrenes beste hjelp i realiseringen av foreldrekallet. I store deler av Norge er denne hjelpen fraværende. Derfor burde det komme mange flere kristne friskoler.

Tekst: Tore Slettvik

Hans Åge Guren (bildet til høyre) ble i høst valgt som ny eldste i Moe kirke i Sandefjord. Hans Åge ble kristen i 2013. Helt konkret tidspunkt var 3. april rundt klokka 20.00. Da fikk han et personlig møte med Jesus i bilen på vei til jobb. Siden har han og familien vært faste kirkegjengere på Moe. Hans Åge er gift med Monica og har fire barn.

– *Hvordan har veien blitt til? Fra å være kirkefremmed til å bli eldste?*

– Det som er litt rart, sier Hans Åge, – er at jeg husker veldig godt da Erling Rantrud gikk fra eldste til å bli prest. Jeg husker akkurat hvordan kirkerommet så ut den dagen. Jeg opplevde den søndagen at jeg fikk et kall fra Gud om at jeg skulle bli eldste senere en gang. Det samme opplevde kona. Jeg trodde ikke helt på det den gangen. Jeg håpet vel egentlig at det var en spøk. Den gangen hadde Hans Åge akkurat blitt kristen, så det var uansett for tidlig for han å ta den rollen. Så har tiden gått, og nå er Hans Åge klar for oppgaven. – Når jeg har fått en så stor gave som frelsen i Jesus, vil jeg gjerne gi noe tilbake. Jeg ble først klokke. Jeg som aldri skulle stå foran folk! Men jeg ser på oppgaven som klokke som en forberedelse til eldsterollen, forteller Hans Åge.

– *Hvordan får du påfyll åndelig sett?*

– Jeg får mye påfyll i bibelgruppa og i kirken. Så hører jeg mye på podcaster, samt dagens bibelord på bibel.no. Jeg prøver å få tid til i alle fall 15 minutter hver dag. I familien samtaler vi en del om tro. Tid til familieandakt er mange ganger en utfordring i vår store familie. Men jeg tror at nåden fra Jesus rekke der vi ikke strekker til. På vei til jobb ber jeg ofte. Men det er ikke alltid lett å få alenetid med Gud i en travel hverdag og mange barn, forteller Hans Åge.

– *Har du noen tanker om det å kombinere eldsterollen med familielivet?*

– Så klart vil det ta flere kvelder. Men ved bruk av mail kan noe gjøres

hjemmefra. Vi har også mange gode medarbeidere på Moe som bidrar i menigheten, sier Hans Åge, som også for første gang var på generalforsamling i DELK i høst. Det ble en positiv og lærerik opplevelse med ny innsikt i hvordan DELK fungerer. Der opplevde han også å få mange hyggelige tilbakemeldinger angående hans nye eldsterolle. Det varmet.

– *Noen tanker om hva som blir Moe kirkes utfordringer fremover?*

– Barne- og ungdomsarbeid, kommer det kjapt fra Hans Åge. – De trenger trygge møteplasser. Akkurat nå trenger Moe kirke mange nye medarbeidere til søndagsskolen.

Hans Åge mener at samarbeid mellom skolen vår og hjemmene kan være et viktig bidrag til kirkevekst. – Skolen vår får flere og flere uten menighetstilknøyning, og der ligger det muligheter for å nå både foreldre og barn. Han vil at nye som kommer, blir sett og møtt. Det har han selv erfart. Så nevner han også flyktningearbeid som noe Moe kan engasjere seg mer i.

Hans Åge tror at Moe er en fin menighet å være eldste i. Det er god kontakt mellom unge og gamle. Så sier han noe viktig til slutt: –Tilgivelse mennesker i mellom er så viktig. Når man tilgir, gjør man både seg selv og andre en tjeneste.

Av Thrine Løvland

Kirkens historie i Tunisia

Som kjent får DELK utsendinger i Tunisia fra 2016. Denne artikkelen gir oss litt bakgrunnsinformasjon om landet.

Før araberne invaderte Tunisia i det 7. århundre, var Tunisia et av kristendommens kjerneområder og læresentra.

Før-kristen historie

Den første folkegruppen som bosatte seg i dagens Tunisia var berberne, men rundt 900 år f. kr. ble kysten bosatt av fönikere. De grunnla den selvstendige bystaten Kartago som med tiden ble en dominerende maktfaktor i Middelhavet og Romas største rival. Det sies at Cato den eldre avsluttet hvert innlegg han holdt i senatet, uansett øvrig tematikk, med: "for øvrig mener jeg at Kartago bør ødelegges". Roma og Kartago utkjempet tre kriger mot hverandre, og i år 146 f.kr. vant Roma, Kartago ble jevnet med jorden, og Cato fikk viljen sin. Kartago sine områder, og litt til, ble nå etablert som den romerske provinsen

Afrika, som i dag utgjør Tunisia, halve kyststripen av Libya og litt av Algerie.

Under stor forfølgelse fra det romerske riket vokste kirken seg likevel stor, om dog svak. De første kristne kildene¹ vi har fra landet, er som ofte ellers martyrbetretninger. Av de første kristne martyrene i Tunisia er det kvinnene Felicitas og Perpetuasom har blitt mest kjent. Felicitas var tjenestejente, eller slave, til den adelige Perpetua. De var begge, sammen med en medslave med navn Revocatus og to frie menn Saturninus og Secundulus, i katekismeopplæring for å bli døpt da de ble arrestert. Deres dom var å bli kastet til ville dyr på arenaen i år 203 e.kr. De to kvinnene står i dag som symboler for Tunisias første kristne.

Lærestrid og maktkamp

Nord-Afrika var i kirkens første historie ett senter for avvikende lære. Fra Egypt og Alexandria møter vi både gnostisisme, arianisme og Origenes' apokatastasislære. Videre fikk andre retninger

som pelagianisme og montanisme godt fotfeste i Tunisia, mens den donatistiske retningen oppstod blant berbere i datidens provins Afrika.

I møte med disse avvikende lærerettingene oppfostret Kartago tre store teologer som har satt sine spor i kirkens historie i vest.

Tertullian

Quintus Septimius Florens Tertullianus (160-230) ble født, vokste opp og døde i Kartago. Han var utdannet jurist og var ekspert på romersk lov. Senere konverterte han til kristendommen og ble prest. Tertullian var den første kristne forfatter som gav ut en rekke latinske skrifter, og blir også kalt den vestlige teologiens far. Det var også Tertullian som formulerte treenighetslæren som siden ble adoptert i den nikenske trosbekjennelsen. Tertullian ble senere montanist og ekskommunisert fra kirken. Likevel stod hans skrifter sterkt i mange århundrer, og han er en av få fra oldkirken som har

Gunnar Innerdals doktoravhandling

Gunnar Innerdal (32) er medlem av DELK Bergen menighet der han er organist og søndagsskolelærer. Han er gift med Lene, og de har fire barn. Innerdal er førsteamanuensis ved NLA Høgskolen i Bergen. I desember i fjor disputerte han for doktorgraden i teologi på Menighetsfakultet i Oslo.

– Avhandlingen din handler om de teologiske begrepene «sannhet» og «Den hellige Ånd» og forholdet mellom dem. Hva fikk deg til å gi deg i kast med så «tunge» teologiske temaer, og hvorfor valgte du den i norsk sammenheng mindre kjente teologen Hans Urs von Balthasar som hovedfigurant i arbeidet ditt?

– Jeg søkte på en stipendiatstilling som spurte etter doktorgradsprosjekter innenfor «pneumatologi [= læren om Ånden] i nyere teologi». Så jeg la ut på leting etter et tema i pneumatologien og en tungvekt innen nyere teologi som var interessant nok til å jobbe med i 3-4 år. Jeg fant den romersk-katolske teologen Hans Urs von Balthasar (1905-88)

fra Sveits. Særlig tittelen på en av hans mindre bøker fascinerte meg: Sannheten er symfonisk. Blant teologer er han særlig kjent for sitt arbeid med skjønnheten og den teologiske estetikken. Han vektlegger at kristendommen ikke bare er abstrakte ord, men konkrete livsformer.

– Du drøfter i avhandlingen din inngående sannhetsforståelsen både i filosofisk og teologisk tenkning og perspektiv og argumenterer for at det allmenn-filosofiske og spesifikt teologiske sannhetsbegrepet kan kobles sammen på en måte som gjør det mulig å tale om én, universell filosofisk-teologisk sannhet. Du ser nøkkelen til denne sammenkobling i Kristus. Hvilken Kristus?

– Den Kristus som kan begrunne sammenhengen mellom teologi og filosofi, er Kristus som skaper og frelser. Ifølge flere bibeltekster var Ordet hos Gud i begynnelsen, «alt ble til ved ham» (Joh 1), alt består, holdes sammen ved ham (Kol 1,16-17), han holder alle ting oppe (Hebr 1,2-3). Dette betyr at når Kristus kom til verden, «kom han til sitt eget» (Joh

1,11), til et sted han selv kjente og kunne kommunisere med. Vi kan si at den del av sannheten som vi gjerne kaller den naturlige åpenbaring, med dette kvalifiseres som en kristologisk åpenbaring.

– Hva innebærer det at Den hellige Ånd er «sannhetens Ånd» (Joh 14,17; 15,26)?

– Den hellige Ånd leder oss til all slags sannhet – først og fremst til Kristus, han som er sannheten, primært i kirkelig sammenheng, knyttet til åpenbaringen av hvem Gud er i ham. Men Ånden leder oss også til all sann erkjennelse av vitenskapelig eller annet slag i Guds verden.

– Finnes det absolutte sannheter, eller er sannheten alltid relativ? Jf. postmodernistisk tankegang: Det finnes ikke én, objektiv sannhet, bare mange, relative sannheter.

– Ordet sannhet kan brukes på mange måter. Tenker vi om sannhet som det som er, det som faktisk er virkelig, er det for meg ikke tvil om at det finnes én

blitt gjort til helgen. Hele sin kristne virksomhet viet Tertullian til å slåss mot vranglære, og da særlig gnostisisme.

Cyprian

Thascius Caecilius Cyprianus var biskop i Kartago og regnes som Tertullians elev og arvtaker. Han ble født i år 208 og ble halshugget i 258 som martyrer. Cyprian var av en rik og fornem hedensk familie. Før han ble en kristen, var han en stor taler og lærer i retorikk. Når omvendelsen hans skjedde, er ikke kjent, men etter at han ble døpt ca. 245-248, gav han bort en del av sin formue til de fattige i Kartago. Under forfølgelsen under Valerian flyktet Cyprian og styrte gjennom en lojal diakon. Dette ble sett på som feighet blant de mest ekstreme, og alternative biskoper ble innsatt. Videre spilte Cyprian en stor rolle når det kom til avklaringen om kjetterdåp – altså om dåp forrettet av en kjetter hadde gyldighet. Cyprian er også kjent for utsagnet "Extra ecclesiam non est salus" (utenfor

kirken er det ingen frelse).

Augustin av Hippo

Augustin er kanskje en av kristenhetens største teologer gjennom tidene. Han ble født i 354 i Tagaste i datidens provins Numidia (dagens Souk-Arrhas i Algerie), men fikk sin utdannelse i Kartago. Augustin døde i 430. Han kjempet mot donatismen som etter forfølgelsene ikke uten videre var villige til å ta inn igjen de frafalne i kirken. Donatistene var strengt puritanske, mens Augustin fremholdt "folkekirke-tanken" – Kirken som organisatorisk størrelse er åpen for alle som måtte ønske det. Innen denne størrelsen finnes det en "usynlig kirke" av de som virkelig er frelste, men bare Gud vet hvem dette er og den "usynlige kirke" kan derfor ikke organiseres².

Dagens situasjon

Etter arabernes inntog i Tunisia eksisterte det likevel kristne grupperinger i landet, og Romerkirken holder fortsatt

Kartago som erkebispedømme. Etter at franskmennene la landet under seg i 1881, var det også ett tilsig av kristne europeere til Tunisia. Da landet ble selvstendig i 1957, emigrerte de aller fleste av disse, ca. 255 000 mennesker. I dag heter det at det finnes 20 000 katolikker i landet. Dette tallet er nok ganske så overdrevet, og de fleste katolikker er nok å regne som nominelle.

Av protestantiske kristne regner en med 700-800, hvor brorparten holder til i landets hovedstad Tunis. En regner også med at det finnes mellom 1 000 og 10 000 anonyme kristne som lever i skjul med sin tro spredt ut over hele landet.

Av Ulf Asp / NN

¹) The Passion of St. Perpetua, St. Felicitas, and their Companions.

²) For Augustin hang tanken om den usynlige kirke sammen med predestinasjons-læren. Selv om få lutherske sammenhenger bekjenner seg til predestinasjon, holder de fleste seg likevel til folkekirketanken.

Om de teologiske begrepene «sannhet» og «Den hellige Ånd» og forholdet mellom dem.

sannhet. Som kristen henger dette også sammen med min tro på en god skaper som ordner tilværelsen. Men samtidig må vi erkjenne at vi som begrensede og falne mennesker aldri griper hele sannheten, noe historien er et tydelig vitnesbyrd om. Sier noen f.eks. at solen står opp i øst og går ned i vest, så er det sant i sin sammenheng. Men det er også sant at det vi umiddelbart ser, skyldes at jorden snurrer rundt sin egen akse. Vår søken etter sannheten i absolutt forstand er derfor et uendelig prosjekt, for ingen andre enn Gud kan ha det totale overblikket og innsikt i alle detaljer.

– I Bibelen brukes terminologien «vandre/leve i sannheten». Hva sier dette om den bibelske forståelse av sannhet?

– Sannheten er i kristen sammenheng ikke et abstrakt tema for spesielt interesserte. Sannheten angår oss og utfordrer oss. Den Jesus som sa om seg selv at han er sannheten, sa også at han er veien og livet (Joh 14,6). Vi kan ha så rett vi bare vil, men viktigere er det at vi vandrer i

sannheten (jf. Sal 25,5; 3 Joh 3-4), som er det samme som å «vandre i Ånden» (Gal 5,25), og gjør det med kjærlighet (jf. Ef 4,15: «sannheten tro i kjærlighet»).

Av Gunnar Johnstad

Gunnar Innerdal er medlem av DELK Bergen menighet, og han er både organist og søndagsskolelærer.
Foto: privat

Bjørn Helge Sandvei - kristen og homofil:

-Jammen ikke bare enkelt å være hetero heller!

Bjørn Helge Sandvei på Patmos. Foto: privat

Bjørn Helge Sandvei (72), førstelektor em. fra Menighetsfakultetet, er kjent av en hel prestegenerasjon som deres gresklærer gjennom en årrekke. Det som ikke har vært like kjent før i de senere årene, er at han også er homofil – men av dem som ikke ønsker å leve ut sin homofile orientering fordi han mener at Guds ord ikke åpner for det. Vi har hatt en samtale med Bjørn Helge om ulike sider ved det å være homofil og de utfordringer det reiser.

- Har du alltid kjent eller opplevd deg som homofil, eller har det skjedd en endring på dette på et tidspunkt i livet ditt?
- Det var nok i begynnelsen av puberteten, i 13-årsalderen, at jeg ble bevisst på at jeg ble tiltrukket av gutter, uten å kjenne på noe tilsvarende overfor jenter. Samtidig opplevde jeg gode vennskap med jenter i det kristne ungdomsarbeidet. Jeg vokste opp i et godt hjem, som en av fem søsken, og den eneste som ikke ble gift.
- Du var med i boka som Espen Ottosen skrev for noen år siden, 'Mine homofile venner.' Var dette første gang du sto fram som homofil, eller var det kjent av mange før det?
- Da jeg deltok i intervjuboken «Mine homofile venner» (2008) av Espen Ottosen,

var det nok første gang jeg sto frem i det offentlige rom. Det var i 30-årsalderen at jeg åpnet meg for en kristen leder, og etter hvert også for mine søsken og øvrige familie, og for venner og kolleger på MF. Jeg gruet meg nok til reaksjonene etter at Ottosens bok kom ut, men erfarte lite ubehageligheter. Det mest overraskende var noen forholdsvis sure reaksjoner fra liberale folk i kirken. Det virket som om de ikke syntes om at deres «åpne» holdning ble møtt av et «nei takk» fra en av dem det gjaldt.

- Har du opplevd problemer og hatt negative opplevelser i kristne miljøer i forbindelse med at du sto fram som homofil? Hva med reaksjonene i dine nærmeste sammenhenger?
- Jeg har blitt møtt med respekt og toleranse i kristne miljøer. Jeg tror VL-redaktøren Helge Simonnes har rett når han en gang skrev at 'for mange homofile har det kristne fellesskapet vært et varmere sted enn det mange andre kan tilby. Mange homofile har opplevd denne varmen selv om de har vært klar over at kirken avviser homofil praksis.' Den praktiske toleransen kan være større i kristne sammenhenger enn i mange andre miljøer der man nok taler om toleranse, men praktiserer en beinhard 'macho-seksisme'. Som en

homofil skrev i en avisartikkel: «Menigheten er det eneste stedet der jeg ikke blir mobbet.»

For egen del har jeg også hatt glede og utbytte av å delta i et mannsfellesskap initiert av organisasjonen Til Helhet.

- Du står fram som en kristen som både sier du er homofil, men samtidig ikke ønsker å leve ut din homofili. De fleste homofile utenom kristen sammenheng mener at det er å fornekte sin identitet. Hva tenker du om det?
- Jeg har møtt en holdning som sier at å avstå fra et aktivt seksualliv er en skjebne verre en døden. Og jeg vil ikke underslå at det til tider kan være vanskelig å leve ugift. Av og til kan jeg føle savnet av en å dele livet med. Men jeg har jo blitt bevisst på hvor mange heterofile som også lever alene, uten at det kan sies å være et frivillig valg. Av og til må jeg også minne meg selv på hvor mange utfordringer ektefolk har, med samlivsproblemer, barneoppdragelse og andre ting. Da har jeg måttet si til meg selv: «Det er jammen ikke enkelt å være hetero heller!»

Å ikke leve ut alle sider ved sin homofile orientering, er ikke å fornekte sin identitet. Å leve enslig er ikke noe mindreverdige liv, men kan tvert imot gi muligheter for en sosial og kristen

innsats som gifte ikke har.

Jeg opplever det som krenkende at mitt menneskeverd blir forbundet på en slik avgrensende måte til spørsmålet om seksualitetens ytringsformer. Menneskeverdet er ikke forankret i seksualiteten, men i at jeg er skapt i Guds bilde.

Både Jesus og apostelen Paulus kan være et forbilde i så måte. Jesus levde avholdende, og han blir betraktet som målestokken på sann menneskelighet. Da kan også jeg leve avholdende og samtidig stole på at jeg til sist ikke vil tape på det. Som den homofile teologen Wesley Hill sier i boken «Washed and waiting»: Å avstå fra homoseksuell adferd kan være å si ja til et fullt, rikt og overflodspreget liv.

– Det hevdes av enkelte at Paulus forbød homofili fordi han ikke kjente til såkalt ekte homofili preget av stabil og trofast kjærlighet, av den grunn at dette ikke eksisterte på hans tid. Hva tenker du om det?

– Jeg har i nesten hele mitt yrkesaktive liv arbeidet med gresk språk og kultur, Og jeg blir stundom ganske oppgitt over hvor skråriskre en del moderne teologer kan uttale seg om hva man i dag kan vite at oldtidens mennesker ikke visste. Likekjønnet seksualliv kunne i oldtiden utvilsomt være preget av promiskuøs (utsvevende) adferd, men det også kunne være preget av stabil og trofast kjærlighet – som i dag. Å hevde at Paulus ikke visste noe om trofast homofil kjærlighet, er en udokumentert påstand. Han virket i og var fortrolig med gresk-romersk storbykultur. Han er en av de få antikke forfattere som omtaler både mannlig og kvinnelig homoseksualitet (Rom 1). Og omtalen av homoseksuell adferd i 1 Kor 6 viser at dette representerte en kjent virkelighet fra livet for ham. «Slik var noen av dere før», sier han i v.11. Paulus' valg av språklige uttrykk tyder også på at han har god innsikt i samtidens seksual-etiske forhold.

Å spørre om Paulus kjente til «ekte» homofili, synes for meg å være like meningsløst som å spørre om en prest i dagens San Francisco eller Greenwich Village i New York kan vite noe om mennesker som lever i lesbisk eller homofilt partnerskap.

– Er det noen forskjell på å ikke leve ut et seksualliv som kristen og heterofil fordi man ikke finner en livsledsager, og som kristen homofil fordi Guds ord ikke åpner opp for det? I første tilfelle lever man vel alltid med

et håp om å kunne finne en, mens i siste tilfelle kan man ikke ha noe slikt håp – ?

– Alternativene blir for enkelt fremstilt. Jeg kjenner kristne heterofile som ikke har «valgt» å leve alene, men som ulike forhold av psykisk og eventuelt også medisinsk karakter har gjort ekteskap uaktuelt eller umulig for.

Jeg vil ellers være varsom med å sette en rask merkelapp på folk. En amerikansk undersøkelse av ungdoms kjønnsidentitet for noen år siden viste at 25,9 % av 12-årige gutter var usikre på om de var homo eller hetero. I voksen alder var dette tallet sunket til 2-3 %.

– Er homofili en legning som i hovedsak er konstitusjonell og medfødt, eller er det noe som utvikler seg hos et menneske pga. gitte sosiale påvirkninger og omstendigheter?

– I ungdommen var jeg mye opptatt av hva årsaken til en homoseksuell orientering var. Men forskningen gir fortsatt ingen entydige svar. Og etter hvert har problemstillingen om årsak blitt mindre aktuell for meg. Det avgjørende er mer blitt hva jeg gjør med det livet jeg har fått, når ekteskap ikke har vært en aktuell mulighet. Da har gode forbilder blant kristne i fortid og nåtid som har levd et rikt og meningsfullt liv, vært til hjelp.

– Spørsmålet om hvorvidt en homofil kan få sin legning endret enten ved forbønn eller ved ulike former for terapi, er omstridt. Hva tenker du om det? Bør en kristen homofil søke å få sin legning endret?

– Av og til synes jeg nok at det i kristne sammenhenger har vært snakket for lettvtint om mulighetene for endring av seksuell identitet. For meg har ikke spørsmålet om en endring av min seksuelle orientering vært aktuell. Men noen av mine venner har funnet en god vei inn i et heterofilt ekteskap, selv om utviklingen har fordret langvarig arbeid med motivasjon, veiledning og bønn. Og jeg merker meg med undring den aggressive reaksjonen fra enkelte homo-aktivister overfor kirkelige hjelpetilbud til mennesker som har en usikker seksuell identitet. Det er som om man vil si: En endring i homofil retning er OK. Men nåde dere om vedkommende skulle ønske en avklaring i heterofil retning.

– Hva bør budskapet både gjennom forkynnelsen og når det gjelder holdningene i menigheten eller forsamlingen være overfor homofile i menigheten?

– Et godt ideal vil være å ha Jesus til forbilde. Han møtte alle, også de utstøtte, uten fordømmelse og med en inkluderende kjærlighet. Og han viste dem tiltro til at livet kunne bli annerledes, ved å gi dem et personlig ansvar for å virkeliggjøre det nye livet, et liv etter Guds vilje (Joh 8,11). Som professor K. O Sandnes har sagt: «Jesus som ikke fordømmer, kan ikke brukes som argument for å flytte de grenser som Bibelen som helhet opererer for rett og galt.»

– Vil du oppmuntre kristne homofile til å stå fram med sin legning? Vil ikke det kunne gi mer en styrke enn være en belastning?

– Jeg ville nok være varsom med å «presse» noen til åpenhet. For en ung kristen homofil som lurte på om han eller hun skal dele sin livsopplevelse med de nærmeste, vil det i alle fall være klokt å ha litt tålmodighet med deres første, kanskje voldsomme reaksjon. Selv har den homofile brukt år på å finne seg til rette med situasjonen og akseptere seg selv som homofil, men for familien kommer det gjerne som et sjokk. Da bør man gi dem litt tid, og ikke regne med at de vil slå hånden av deg. Og selv om man bør vente å bli vist respekt, kan du ikke vente at de gir aksept dersom du eventuelt skulle velge en samlivsform som er i strid med deres grunnleggende idealer for kristen livsstil. Og familien bør på sin side kanskje tenke om homofili som et parallelt spørsmål til heterofilt samboerskap. Hvordan behandler de det?

– Hva bør norske menigheter og forsamlinger være mer bevisst på når det gjelder sine holdninger til homofili?

– Menighetens ideal vil være å vise både vilje til inkluderende fellesskap og ønske å holde fast på hva man mener er Guds vilje for samliv, nemlig at den grunnleggende skapelses-teologiske forståelse av ekteskapet er at det dreier seg om et samliv mellom en kvinne og en mann. «At staten konstruerer likekjønnet ekteskap, kan ikke diktere kirkens teologiske forståelse av ekteskapet.» (Biskop Halvor Nordhaug). Og så får vi forsøke å holde fast på at det er forskjell på aksept og respekt, og det er forskjell på fordømmelse og etisk begrunnet uenighet.

**Bjørn Helge Sandvei
intervjuet av RE**

Ung prest med dyrekjøpte erfaringer

Mange kjenner ham som musikkordinator på Ryenberget.

Kristoffer Hansen-Ekenes (30) er den nye presten i DELK. Vi har møtt ham for å snakke om livet, prestekallet og menigheten.

– Det betyr mye for meg og Sigrid at det er flere på vår alder som går *all inn* på Ryenberget, sier Kristoffer, den nye presten i DELK.

To gudstjenester har den nye presten i DELK rukket å holde før Underveis får en prat med ham. Vi møter han en vakker senhøstdag i Slottsparken.

Kristoffers første gudstjeneste som prest var innholdsrik med tiendeklasses kristendomsdag, presentasjon av nye konfirmanter og gullkonfirmentene. Også den andre gudstjenesten på bots- og bønnedag ble innholdsrik med dåp, skriftemål og nattverd.

– Tre av tre mulige også der. Det jeg ikke har prøvd nå, det får jeg ikke prøvd, sier Kristoffer med et smil.

Den nye presten er kvikk i replikken, og ordene kommer raskt.

Han forteller om et sterkt øyeblikk fra den siste gudstjenesten. Det å stå foran menigheten og si de kraftfulle ordene om *syndenes nådige forlatelse*.

– Å stå foran hele menigheten og si de ordene «som gjør HVA de sier», var ordentlig mektig, sier han.

Stilig med Ryenberget

Den ferske presten gleder seg til å bli kjent med menneskene rundt omkring i kirkesamfunnet.

– Jeg ser fram til å finne ut hva folk er opptatt av, hvor troen sitter i livet, hvilke drømmer og visjoner de har, som de kanskje ikke sier så høyt, sier Kristoffer.

Han er takknemlig for å få en DELK-er, prest, sjelesørger, mentor og inspirasjonskilde som samarbeidsparter. Ulf Asp har mye erfaring som Kristoffer mener han kommer til å ha stor nytte av.

– Da stillingen ble utlyst, ble jeg oppfordret til å søke av noen i menigheten. Men jeg kjente jeg også måtte få tid til egen vandring før jeg kunne ta stilling til dette. Jeg ville ikke bare søke fordi folk skulle bli glad, sier han, og røper at tanken om å bli prest i Ryenberget hadde streift han.

– Jeg har tenkt at det hadde vært stilig å jobbe på Ryenberget.

Det tok litt tid før det ytre og indre kallet var forent og han søkte stillingen.

– Det var også noen sår som måtte gro før menigheten var moden for å gå videre med en ny prest, sier Hansen-Ekenes, som tror ventetiden har vært viktig.

Å bli sett

Kristoffer og kona Sigrid kom inn i Ryenberget menighet gjennom Unge voksne-arbeidet og musikkarbeidet etter to år på Madagaskar.

– Det betyr mye for meg og Sigrid at det er flere på vår alder som går *all inn* på Ryenberget, sier han.

Den nye presten har registrert at det

også er andre, av ulike årsaker, som finner veien til DELK.

– Jeg tror ikke folk bare kommer til DELK på grunn av den liberale utviklingen i Den norske kirke. Jeg tror det handler om at de blir sett, sier Kristoffer.

Han tror mange også har fått øynene opp for alle ressurser DELK legger ned i skolene for å gi barn trosopplæring.

Teologien

Kristoffer har sin bakgrunn fra Misjonsforbundet. Men etter videregående begynte han å jobbe som ungdomsarbeider i Den norske kirke.

– Der gikk jeg på en skikkelig psykisk smell, forteller Kristoffer.

I denne perioden fikk Kristoffer erfare at Gud berørte selv når han ikke hadde noe å gi. Han fikk møte *ærlighetsteologi*en på et felleskirkelig møte i Larvik med Jens-Petter Jørgensen.

– Jeg kjente et voldsomt nærvær som tok skikkelig tak i meg. Det var ingen *ut av kroppen opplevelse*, men jeg vil si det var *inn i kroppen opplevelse*. Jesus ville si «her er jeg». Men det var ingen *quick fix*. Jeg var sykemeldt i sju måneder også etter dette, fortsetter han.

– Jeg har vært på endel møter der stemningen har blitt hausset opp. Ikke alle tar skade av det, men for meg var

«Jeg ser fram til å finne ut hva folk er opptatt av, hvor troen sitter i livet, hvilke drømmer og visjoner de har»

det nærmest katastrofalt på et tidspunkt, forteller Kristoffer.

Opplevelsen gjorde at Kristoffer fikk øynene opp for luthersk teologi. Han er fortsatt glad i den nye lovsangen, men skeptisk til suggesjonen.

Veien til kallet

Det var ikke opplagt at det var prest Kristoffer skulle bli, selv om tanken har fulgt han fra ungdomstiden. En rekke hendelser var med på å stake ut kursen. To år på Madagaskar skulle bli viktige. Der var det flere som snakket om det han gikk og tenkte på: de gleder og rikdommer preste-tjenesten kunne gi.

– De sa: «Det er klart at du må bli prest.» Det traff rett i noen samtaler inni meg som hadde pågått lenge. Og til slutt vippet vektskålen mot å bli prest, smiler Kristoffer.

Organistyrket veide også tungt. Men det ble for heftig å leve av hobbyen.

– Jeg hadde jo ikke fått noe fristed, sier Kristoffer, som ikke helt ubeskjedent mener at musikken også kan brukes i preste-yrket.

Menighetens jordsmonn

Presten mener det er viktig for en menighet å se sitt eget jordsmonn, hvor en er plantet.

– I Ryenberget tenker jeg på Oslo øst, som har en stor andel innvandrere. Det er et paradoks at det ikke gjenspeiles i kirkebenkene hos oss.

Han håper Gud kan legge dette på noen hjerter slik at menigheten ser det.

Den nye presten har ikke noe fasitløsning på hvordan man kan få barnefamilie- liene til å komme til Ryenberget, men er sikker i sin sak: At menigheten har potensiale til å omfavne og gjøre det som skal til for at barnefamilier kan trives.

Midt i flokken

– Hvis du skal skimte litt framover i tid. Hva vil du være kjent for?

– Å ikke ta for mye plass.

– Som prest?

– Som Kristoffer. Jeg er vant til å bruke

det jeg er flink til, som å spille orgel og piano og få tilbakemeldinger på det. Kallstanken gjør tjenesten som prest grunnleggende annerledes. Jeg ønsker å bli kjent for å være en prest som slipper til andre med sine nådegaver. Da går du ikke nødvendigvis foran og drar de andre etter deg. Du står midt i flokken. Men du er med på å legge til rette og forløse noe av det Gud gjør i menighe- ten. Kunsten er å ikke ta for mye plass, men likevel nok plass til å være en leder, for det er det jeg er kaldt til å være, sier presten.

Han har mest tro på flergenerasjons- menigheten fordi han har vokst opp i en slik selv.

– Det var de som var eldre som så og brydde seg om oss. I perioder i livet er det kanskje fint at noen andre enn foreldrene ser deg også, sier Kristoffer tankefullt.

Svigerfar og svigersønn

Kristoffers nærmeste overordnede er ikke bare hans sjef, men også svigerfar.

– Jeg kan ikke si at jeg tenkte det var utelukkende positivt at svigerfar var tilsynsmann, men det var ikke veldig negativt heller, sier Kristoffer med glimt i øyet.

Ekteparet har bodd ett år i kjelleren til svigermor og svigerfar på Nøtterøy. Kristoffer sier de erfarte at det var nyttig med en felles samtale om grenser. Han ser derfor frem til samarbeidet med svigerfaren Rolf Ekenes.

– Min svoger, Torkel, er jo også ordi- nert DELK-prest og misjonær i Japan, så jeg har flere kolleger i familien, smiler Kristoffer.

Derfor vil det i alle personalsaker være visetilsynsmann Morten Askjer som tar over.

Mye skal skje i familien Hansen-Eke- nes det neste halve året. Begge studerer, de er på boligjakt og til våren blir Sigrid og Kristoffer foreldre til ei lita jente.

Tekst og foto: Torunn Hvale

De første 11 medlemmene i Alta

DELK har fått sine første 11 medlem- mer i Alta. En person har vært medlem en tid. Under gudstjenesten 20. septem- ber ble de 10 nye ønsket velkommen av Boe Johannes Hermansen, prest i DELK i Østfold, som var taler under bibelhel- gen som ble holdt i Alta Frikirke.

Første bibeltide ble holdt lørdag for- middag, med emnet: "Hva er en kristen menighet?" Lørdag ettermiddag og kveld talte han over "Hva gir en kristen menighet?" og "Hva forplikter en kristen menighet?"

Bibelhelgen ble avsluttet med nattverd- gudstjeneste søndag, hvor Hermansen talte over dagens tekst fra Lukas-evange- liet kapittel 7, om døden som må vike for Jesus, livets seierherre. Vel 30 personer var til stede under gudstjenesten. De nye medlemmene i DELK tilhører Østfold menighet, så lenge det ikke er egen menighet i Alta. Tre-fire ganger hvert semester koordinerer Østfold menighet bibelhelger der.

Av Boe Johannes Hermansen

De nye DELK-medlemmene i Alta er, fra venstre: Thorleif Olsen, Sverre Hansen, Tonje Hansen, Mai Britt Hansen, Ingrid Hansen, Roy Arthur Hansen, Sara Olsen, Vegar Olsen og Tore Olsen. Til høyre står Boe Johannes Hermansen (prest). Stig Rune Hansen og Eirik Olsen var ikke til stede da bildet ble tatt. (Foto: Robert Bårdsen)

Møtelisten

Gudstjenester og søndagsmøter 1. og 2. kvartal 2016

Dato	Søndag	Prekentekest	Oslo	Nore	N. Vestfold	Tønsberg	Horten	Sandefjord
01.01.2016	1. nyttårsdag	Matt 18, 19-20	KHE 12.00 n 7		MA n 7			
03.01.2016	Kristi Åp.dag	2 Kor 4,1-6	11.00 2		11.00	JEA n 3	ER n 4	11.00
10.01.2016	2.s. i Åp.tiden	Joh 1,29-34	11.00		UA n 7	11.00	11.00	ER n 7
17.01.2016	3.s. i Åp.tiden	Joh 1,15-18	UA n 1		11.00	11.00	MA 2	11.00
24.01.2016	Såmannssøndag	Matt 13,24-30	11.00		11.00	JEA kl.17.00 2	11.00	ER n 1
31.01.2016	Kristi forkl.dag	Luk 9,28-36	KHE n 6		AM 1	11.00		11.00
07.02.2016	Fastelavnssøndag	Luk 18,31-34	KHE 7	UA n		11.00	11.00	11.00
14.02.2016	1.s.i fastetiden	Matt 26,36-45	11.00		ER n 7	JeBj n 5	KHE 1	JEA n
21.02.2016	2.s. i fastetiden	Jes 55,1-7	UA sn 2		11.00	11.00	11.00	
28.02.2016	3.s. i fastetiden	Luk 22,28-34	11.00 7		MA n 7	KHE 6		
06.03.2016	4.s. i fastetiden	Joh 6,24-36	JEA n 5		11.00	11.00	11.00	ER n 5
13.03.2016	Maria budsk.dag	Luk 1,39-45	11.00 7		MA 2	JEA 7	ER n 6	11.00
20.03.2016	Palmesøndag	Joh 12,1-13	11.00		11.00	11.00	X	11.00
24.03.2016	Skjærtorsdag	Joh 13,1-17	UA n 17.00		MA n 7	JEA n 18.00	ER n	ER n 17
25.03.2016	Langfredag	Mrk 14,26-15,37	11.00		11.00	11.00	8.30	
27.03.2016	Påskedag	Joh 20,1-10	UA 17.00 n 1		MA 1	JEA 1	ER n 1	
28.03.2016	2. Påskedag	Joh 20,11-18		BJH n 1		11.00		JeBj 1
03.04.2016	2.s. i påsketiden	1 Pet 1,3-9	11.00		11.00	11.00	JeBj 3	11.00
10.04.2016	3.s. i påsketiden	Mark 6,30-44	MA n		JaBy 7	JMS 3	11.00	11.00
17.04.2016	4.s. i påsketiden	Joh 14,1-11	11.00 7			11.00	ER n 4	MA n 3
24.04.2016	5.s. i påsketiden	Joh 17,6-11	KHE n 2	AM 7	MA n 7	JEA n 2		ER konf
01.05.2016	6.s. i påsketiden	Matt 6,7-13	KHE 3 konf		11.00	11.00	11.00	11.00
05.05.2016	Kristi himmelfartsdag	Joh 17,1-5	11.00			11.00	UA n 2	
08.05.2016	Søndag før pinse	Joh 16,12-15	JeBj n		11.00	JEA 7 konf	11.00	11.00
15.05.2016	Pinsedag	Joh 14,23-29	UA n 7		MA n 7	JEA n	ER n 1 17.00	ER n 1
16.05.2016	2. pinsedag	Joh 7,37-39		JeBj 1				
17.05.2016	Grunnlovsgdag	Luk 17,11-19	15.00			JEA 5	MA 10.00	
22.05.2016	Treenighetssøndag	Luk 24,45-48	11.00		UA 7	11.00	11.00	JEA n
29.05.2016	2.s. i treenighetstiden	Joh 3,1-13	RE n 1		11.00	11.00	11.00	11.00
05.06.2016	3.s. i treenighetstiden	Mark 10,13-16	11.00		MA n 7	RE 7	11.00	11.00
12.06.2016	4.s. i treenighetstiden	Matt 9,35-38	11.00 7	MA	11.00	11.00	ER n 7	UA n 7
19.06.2016	5.s. i treenighetstiden	Matt 18,12-18	KHE n 2		11.00	JEA n 3	11.00	
26.06.2016	6.s. i treenighetstiden	Apg 9,1-19						St.

NB! Endringer kan forekomme. Følg med i kalenderen for din menighet på www.delk.no

ord	Porsgrunn	Skien	Sauherad	Dalane	Sotra	Bergen	Østfold	Dato
	AM n 2 X	X		11.00		JMS	BJH n	01.01.2016
	X	JeBj n X		11.00		JaBy	RA n	03.01.2016
7	11.00	11.00			JaBy n2		MA/BJH n	10.01.2016
	AM n 7	11.00		JeBj n 1		JaBy	BJH n	17.01.2016
L	11.00	11.00				JMS	UA/BJH n	24.01.2016
	BJH n 1	JeBj n 2				JaBy	RA n	31.01.2016
	11.00	BJH 3		OE n 3		JaBy	11.00	07.02.2016
2	11.00				JaBy n3		BJH	14.02.2016
	AM n 2	11.00	JeBj n	NN3 n2		JaBy	RA n	21.02.2016
	11.00	AM n 7				JMS	BJH n	28.02.2016
5	UA 7	11.00				JaBy	11.00	06.03.2016
	11.00	JeBj 3			JMS n 5	JMS	BJH n	13.03.2016
	11.00	11.00		11.00		JaBy	BJH n X	20.03.2016
00	AM n 18.00	JeBj n 18.00		OE n 3	JaBy sn1	JMS	BJH n	24.03.2016
	11.00	11.00				JaBy	BJH	25.03.2016
		JeBj 1		OE 1		JaBy	BJH n	27.03.2016
	JEA 1						RA n	28.03.2016
	11.00	JEA n 2		AM n 2		JMS	BJH n	03.04.2016
	AM n 2	11.00					BJH n	10.04.2016
3	11.00	JeBj 3	UA			RE	11.00	17.04.2016
nf	11.00	11.00				JMS	RA n	24.04.2016
	JeBj 4	11.00				AM	BJH n	01.05.2016
	X	JeBj n X				JMS	11.00	05.05.2016
	AM n 7	11.00		OE n 3	JaBy n1		BJH n	08.05.2016
L		JeBj 1 konf				JaBy	BJH n	15.05.2016
	AM 1						BJH n	16.05.2016
	*	*						17.05.2016
5	11.00	MA n		NN3 n1		JMS	RE n	22.05.2016
	MA 6		11.00			JaBy	11.00	29.05.2016
	11.00	JeBj n 1		OE n 2		JaBy	BJH n	05.06.2016
7	AM n 2	11.00			JeBj n5	JeBj	BJH n	12.06.2016
	11.00	11.00				JMS	BJH n	19.06.2016
Hansstevne på Gjennestad								26.06.2016
* Arrangement på Skauen kr. Skole kl. 13.00								

n – Nattverd
sn – Skriftemål og nattverd

Ofring til:
1 – Prestenes lønn
2 – Misjonen
3 – Lokalt menighetsarbeid

4 – DELKs skoledrift
5 – Nødhjelp
6 – Ungdomsarbeid
7 – Andre formål

Initialer = gudstjeneste
kl 11.00 om ikke annet er
oppgitt

Kun klokkeslett = møte

X = fellesgudstjeneste/
fellesmøter

Sted for Gudstjenestene i
Østfold: se DELKs nettsider
www.delk.no.

Initialer / navn:

AM
Arild Minnesjord

BJH
Boe Johannes Hermansen

ER
Erling Rantrud

HJS
Hans Johan Sagrusten

JaBy
Jan Bygstad

JEA
Jan Erik Askjer

JeBj
Jens Bjørnsgård

JMS
Jon Magne Sønstabø

KHE
Kristoffer Hansen-Ekenes

MA
Morten Askjer

OE
Ottar Endresen

RA
Ragnar Andersen

RE
Rolf Ekenes

UA
Ulf Asp

NN3
prest Dalane

Aina Klopp fra Horten

- Nå er jeg en DELKer

- Mamma var ei tøff dame.

Hun tok sertifikat som ungjente, det var før krigen, og så kjørte hun svære lastebiler til Oslo. De var fullastet med varer fra gården, som hun solgte til oppkjøpere i Oslo. Der traff hun pappa. Han kom fra en velstående familie i Stavanger, og gikk alltid med sløyfe, selv når han var ute og gravde og jobbet på gården, selvfølgelig skjorte også, gjerne hvit skjorte, ler Aina. Så blir hun alvorlig igjen.

- Pappa var en flott fyr, egentlig. Så blir hun stille, for det moren ikke viste, kom til å få store konsekvenser for familielivet og for de seks barna de etter hvert fikk. Det var ikke bare idyll og materiell velstand i farens barndomshjem i Stavanger; bestefaren var alkoholiker, faren var alkoholiker, og den unge mannen klarte ikke å bryte mønsteret.

- Pappa var periodedranker, sier Aina.

Til å begynne med var det ikke så merkbart, han dro til Stavanger og var borte en måned, sånn annethvert år. Men gradvis ble det oftere, og etter hvert begynte han å drikke hjemme også. Hvis vi kom hjem fra skolen og mamma var hos naboen, da hadde pappa drukket, minnes Aina, - og mamma var redd. Jeg manglet ingen ting i oppveksten, hverken av materielle ting eller av omsorg, men jeg var redd. Jeg var så redd for mammas redsel. Pappa var jeg derimot aldri redd for, som 14 - 15 åring var jeg rundt og hentet han på puber og dro han med hjem. Mamma var kristen og full av omsorg for alle. Hun gikk i Betania og kjente godt Lise og Ludvig Karlsen.

- Men du som hadde sett skyggesiden, hvordan gikk det til at du selv ble alkoholiker?

- Ja, det kan du si, og jeg skjønte det i grunnen ikke selv heller. Det begynte med at mannen jeg var så glad i ble alvorlig syk. Når han ble sykmeldt, måtte jeg jobbe mer for å klare forpliktelsene. Det var en tøff tid. Jeg var så sliten og så fortvilet, men jeg måtte være sterk! Jeg kunne ikke bryte sammen, vi hadde en sønn på fire år.

Bare litt Styrkedrikk ...

- Så ble det til at jeg tok et glass vin, mens jeg lagde middag, rett og slett for å klare å holde det gående. Jeg hadde ikke drukket noe særlig før det. Mannen ble sykere og sykere. Behovet for styrkedrikk økte.

Men jeg skjøttet jobben min, og jeg tror egentlig ingen merket det. Så døde mannen hun var så glad i og pappaen til yngste sønnen. Fra før hadde Aina to barn, som var til uvurderlig støtte. Eldstemann som da var 17 år, bodde i 2. etasje og lillegutt var alltid velkommen opp. Et glass hadde økt til to flasker under middagslagingen, og når det ble stille i huset om kvelden trang hun litt styrkedrikk da også.

- Det kom så snikende, på en måte.

Det var så mye sorg i livet mitt. Ny sorg og gammel sorg, så mye trist som hadde vært. Jeg tenkte bare: Jeg må være sterk! Jeg må klare meg! Så fulgte seks år med misbruk, uten at hverken hun selv, eller omgivelsene helt skjønte hvor alvorlig det var. Aina var en flott dame på den tiden, med lange negler og høye heler. Hun stod opp om morgenen, dro på jobb, fulgte opp avtaler og plikter, men drakk om kveldene. Så en dag stoppet eldste sønnen henne og sa bestemt: Dette går ikke lenger, mamma. Du trenger hjelp! Der og da innså jeg at jeg hadde et alkoholproblem, han hadde fullstendig rett, fastslår Aina. - Jeg har tre fantastiske unger! utbryter hun.

Maske på maske

- Dagen etter ringte jeg selv for å få hjelp. Jeg viste, fra tiden med pappa, hvor jeg skulle henvende meg, og jeg fikk hjelp. Jeg fulgte et tolvttrinnsprogram sammen med en liten gjeng, med mye fellesskap og varme. Maske på maske måtte av. I dette fellesskapet ble jeg godt kjent med Bjørn, smiler Aina. Bjørn Veierød, med bakgrunn i DELK, og som siden ble leder for Blå Kors i Horten.

Kjent med DELK-folka i Kameratklubben

Aina begynte også å jobbe på Blå Kors. - Jeg har vel alltid vært kristen, sier hun, - men når jeg ser tilbake, så har trofastheten vært størst hos Gud. Det er Han som alltid har reddet meg ut og løftet meg videre til rettere stier og gode fellesskap. I Blå Kors hadde vi Kameratklubben, med kvelder som var åpne for alle. Da kom alle DELK-folka. De var så gode og snille, så omsorgsfulle. Det var menneskene som trakk meg til kirken i Langgata. Der fant jeg et godt fellesskap, og jeg føler meg godtatt som jeg er.

Aina Klopp er en fargerik dame, med mange jern i ilden.

Vokst opp i Vestfold, på forskjellige gårder, med bestemor i tunet.

Leder i Horten og omegn Revmatikerforening.

Nestleder i Fylkeslaget, Revmatikerforeningen.

Brukermedvirker NAV Horten, i gruppen Muligheter og mestring - Ungdom og fattigdom.

Sitter i styret i Frivillighetssentralen.

Nytt medlem i DELK.

Bor i Horten.

Jeg er veldig glad i DELK-erne, medgir hun, - og nå er jeg en av dem selv også. Flotte folk, så omsorgsfulle og gode. Men de er kanskje litt for forsiktige, noen av dem har jo nesten ikke levd. Men det må du ikke skrive, sier hun i det hun følger meg til døra, og jeg forsikrer om at hun skal få lese igjennom alt før det går i trykken.

Tekst og foto: TFD

Rune Høvås – nyvalgt eldste i DELK Porsgrunn

– Uoversiktlig situasjon i menigheten, si nei!

Rune, 43, født i Oslo, har så lenge han kan huske tilhørt DELK-menigheten i Porsgrunn. Høvås-navnet kom inn i fars-slekten engang myndighetene fant ut at det ble vel mange som het Hansen her til lands, og ba Hansen finne et annet slektsnavn på H.

– Troen har nok alltid vært der, forteller Rune. – Men en periode i ungdomstiden gikk jeg andre veier.

En ni år eldre bror av Rune døde brått på en ferietur da Rune var ung. De hadde vært mye sammen. – Det gjorde noe med meg. Det gikk inn at det ikke er selvfølge å bli gammel. Det ble et kall – jeg måtte ta stilling til evigheten!

Elvis Presley var idolet. Rune hadde en stor samling og har truffet to av hans musikere.

Da hadde Runes store og dominerende interesse bla. vært musikk. Elvis Presley var idolet. Rune hadde en stor samling og hadde truffet to av hans musikere.

– Nå begynte det å jobbe i meg at dette ikke kunne forenes med å følge Herren. Og samtidig: Hva ville venner si, om jeg begynte å følge Jesus? Jeg brukte fem år i et slags vakuum på å skaffe meg en annen plattform i livet, «mitt prosjekt» ble ved eget strev å finne ut hvordan mitt gamle liv kunne tilpasses.

– Forandringen skjedde på et møte Allehelgens-søndag med en alvorlig preken. Ikke lenge etter var det nattverd i kirken. Jeg hadde til da ikke gått til nattverd, men var i kirken fra tid til annen. Da var det som om Gud sa til meg: «Jeg har ikke alltid lyset på deg – her er nattverdbordet!». Jeg hadde jobbet mye med tanken på at jeg skulle gjøre noe først. Jeg kjente fysisk at børen ble løftet av, Herren skulle ta seg av mine prosjekter. Bla. forsvant behovet for musikk på øret hele tiden.

Rune Høvås er gift med Anne Mette. Da giftemål ble aktuelt, var Rune åpen om kallet og at han var i ferd med å finne troen. Anne Mette som selv ikke da var kristen, opplevde ikke det som noe problem, men kjente heller på at det kanskje var en vei for henne også. De har nå

fire barn mellom 12 og 17 år. Daglig samles alle seks rundt sitt romslige spisebord og tar seg tid til bønn og Guds ord.

Rune var ikke gamle gutten før han fikk jobb i Samvirkelaget for å distribuere kundebrev. Nesten siden da har han vært i samme konsern – det som nå heter Coop. Han har omfattende ledererfaring i ulike stillinger – butikksjef, disponent, varehussjef. I dag er han leder for to store varehus som omsetter bygg-varer, og er prosjektleder for nybygg. Han karakteriserer seg som nysgjerrig og lojal.

Menigheten har betydd mye for Rune. – Den er og har vært et grunnfjell i livet. Herren har lært meg å ha forventning til hva Han har å gi meg, i stedet for å fokusere på hvem som skal preke i dag. Det tror jeg er veldig viktig for å kunne «spise» et godt åndelig måltid. Jeg opplever forsamlingen som nær, møtene gode, og det er god bibelsk substans i prekenene.

At vi har veksling mellom gudstjenester og oppbyggelsesmøter er en stor velsignelse. Gudstjenesten med sin gode bibelske liturgi gir trygge rammer. I de litt friere møtene kan menigheten opp bygge hverandre. Flott!

Rune har etter hvert blitt predikant selv. – En gang jeg hadde vært i kirken som ung voksen, var det som en stemme sa: «En dag skal du stå her å forkynne». Tenkte helst at det var en tulle tanke. Men da jeg mange år etterpå fikk en telefon med et spørsmål om jeg kunne tenke meg å forkynne, husket jeg den stemmen og skjønte at det var et kall jeg ble forberedt på den gangen. Da kunne jeg ikke si nei.

Herren har lært meg å ha forventning til hva Han har å gi meg, i stedet for å fokusere på hvem som skal preke i dag.

Nylig ble Rune valgt til eldste med et ganske overveldende votum fra menigheten. – Menigheten i Porsgrunn har vært gjennom en tøff tid. Det var skummelt å tenke at jeg skulle inn i eldstetjenesten slik situasjonen ble. Var konflikten over? Hvor var hvem? Jeg ba til Gud om å slippe, men holdt en dør på gløtt hvis signalet var sterkt. Min forstand sa:

Rune Høvås ble nylig valgt til eldste i DELK-menigheten i Porsgrunn. Foto: privat

«Uoversiktlig situasjon i menigheten, si nei!». Jeg fikk et ord som sa noe annet: «Stol ikke på din forstand!» (Ordspr 3,5).

Rune sa ja til kallet og har fred med det. Det som er viktig for Rune som eldste nå: – Menigheten trenger å finne tilbake til seg selv og den tryggheten vi har hatt i alle år. Det som har skjedd, føles som å ha blitt truffet av toget. Djevelen er opptatt av å splitte menigheten. Den splittelsen har truffet oss. Som leder i arbeidslivet ser jeg mange slags menneskelige mekanismer og hvordan konflikter utarter seg, men i menigheten er det i tillegg et åndelig perspektiv. Gud må vise oss veien videre. Det blir store spørsmål å ta stilling til videre for menigheten.

Menigheten har for tiden egne bønne-møter. De ber om Guds ledelse i en uoversiktlig situasjon for menigheten. Den nyvalgte eldste er også aktiv leder i ungdomsarbeidet og opptatt av at ungdommen skal få sunn åndelig veiledning gjennom lov og evangelium. Det er ingen ting som er større og viktigere enn å gi Jesus til nye generasjoner.

Hans egen reise tilbake til nådesamfunnet er en viktig erfaringsbakgrunn for Rune som tjener i menigheten.

Tekst: Ulf Asp

Når Gud rører ved dypere lag i personligheten

Geir Otto Holmås forlot – helt frivillig – en betrodd stilling på Menighetsfakultetet som forsker og lærer. Faglig representerer han det øverste sjikt innenfor akademisk teologi og har bidratt i mange år i utdanning av prester. For ikke lenge siden opplevde han at Gud kalte ham til et oppbrudd. Da han sluttet i stillingen, visste han ikke hva han gikk til. Den første jobben var assistent i familiebarnehagen som hans kone drev.

Undertegnede ble nysgjerrig på hva denne mannen var ledet av, og hva han hadde sett.

Han forteller om oppvekst i Trondheim i en kirkeaktiv familie. Både far og mor var teologer. Som ung var han aktiv i flere ulike kristne miljø, han dirigerte Tensing-kor og var med i Ungdom i Oppdrag. I senere år har han dessuten sittet i lederskapet for Oase-bevegelsen.

Teologen har skrevet doktorgradsavhandling om bønnens betydning i det Lukas forteller i NT.

For meg må teologien være grunnet i kirkens troserfaring. Ellers har den ingen mening.

– Jeg har alltid vært opptatt av at teologi er noe annet enn et spill med ideer, noe annet enn en teoretisk øvelse. For meg må teologien være grunnet i kirkens troserfaring. Ellers har den ingen mening. Jeg gikk inn i utdannelsen med et engasjement for å forene hode og hjerte, at den intellektuelle teologi og troserfaringen måtte møtes og befrukte hverandre gjensidig.

– Som teolog har jeg derfor prøvd å skyve på noen grenser, men har kjent på at jeg har vært bundet av akademias stramme spilleregler. Her blir teologien lett en avspeiling av samfunnsutviklingen og filosofiske strømdrag i tiden.

Holmås har reflektert mye omkring hva presteutdanning bør være. Da han begynte å undervise studenter, ble presteutdannelsen omdefinert til en

profesjonsutdanning.

– Det er mye positivt å si om dette, men tilnærmingen blir lett funksjonalistisk. Det legges vekt på prestens profesjonalitet og rolle. Jeg tenker at det kan være viktig, men ikke så viktig som at kommende prester får lære å be, bl.a. gjennom systematisk åndelig veiledning.

Holmås ønsker å fortsette å undervise – men helst i en retreatramme preget av stillhet, fordypning og bønn.

Prestelæreren har vært opptatt av at tro og fag må være integrert på en annen måte enn det studieopplegget han var en del av.

– Du er opptatt av åndelig veiledning – hva er det egentlig?

– Målsettingen er å gi mennesker hjelp i deres Gudsrelasjon. Å få hjelp til å komme videre på bønnens vei. En slik veiledning skjer i stor respekt for vedkommendes personlighet og for de prosesser som finner sted i den enkelte.

På Pilegrimsgården driver de retreatarbeid sammen med teologisk undervisning. Holmås ønsker å fortsette å undervise – men helst i en retreatramme preget av stillhet, fordypning og bønn.

– Hva tenker du om betydningen for vanlige folk å delta på retreat?

– Det skjer noe i stillheten som ikke skjer så lett ellers. Å komme inn i stillheten kan være krevende, men samtidig bety noe helt nytt i gudsrelasjonen og livet med Gud. I retreaten får man veiledning i bønn og bibelmeditasjon. Den enkelte får tilbud om samtale. Jeg har selv erfart hvordan det å komme ut av en retreat på sett har endret noe i meg. Fordi Gud har fått røre ved dypere lag i min personlighet. Retreat er en velprøvd form som har vist seg slitesterk. Den ivaretar den enkeltes integritet og trår ikke deltagerne for nær. Mange opplever at det med retreat er en fremmed form som er helt uaktuell for dem. Men det kan bunne i at en

er redd for å komme i berøring med dypere ting inni seg selv.

Holmås nøler ikke med å anbefale retreat nettopp til de som tenker dette ikke er noe for dem.

Den eneste kontaktflata mot Gud er sannheten om oss selv.

Vi spør om hva bønn egentlig er for noe – og hvorfor det er så viktig. Teologilæreren har tydeligvis mye han kunne si. Han velger likevel å si noe helt enkelt. Det kan merkes at det berører han selv.

– Det er en relasjon til den treenige Gud. Bønn er avgjørende for å leve i den relasjonen. Hallesby sier bønn er å lukke Jesus inn. Så enkelt. Det handler også om å gi Jesus også det som er ubehagelig, skamfullt og vanskelig – alt det som fyller hjertet. Luther snakket om «det salige bytte». Jeg gir Jesus alt det som er mitt – og får alt som er hans. Mer og mer ser jeg bønn i lys av det salige byttet: Jesus vil at jeg skal gi ham mitt gamle 'jeg' så jeg kan få del i hans nye liv. Bønn blir å praktisere daglig omvendelse. Det er så å si å kle seg i Kristus.

I bønnen praktiserer vi «det salige byttet»

– Stillheten er ikke det eneste saliggjørende. Jeg er karismatiker og erfarer at det kan være godt å be i andre former også. Men likevel, mange går glipp av en velsignelse om de ikke våger seg inn i stillheten.

– Mange velger å reise på én retreat i året og kommer inn i en rytme. Det kan jeg anbefale. Det trengs tid for å komme inn i dypere lag av ens personlighet. Først når vi kommer inn i stillheten over litt tid, oppdager vi hvor overfladisk og oppkavet vi gjerne lever. Vi kommer i kontakt med våre genuine behov, våre ekte følelser. Den eneste kontaktflata mot Gud er sannheten om oss selv. Det gjelder å komme nær sitt eget hjerte. Kanskje er det en forutset-

Nye bøker fra DELKs boksalg

Med denne bibelandaktsboka får de yngste barna et stykke fra Bibelen hver dag.

Boka inneholder 365 korte stykker, den er vakkert illustrert og har et bredt utvalg av tekster fra hele Bibelen. Boka er ny i år. Lunde forlag.

Forfatter: Sally Ann Wright
Pris kr. 279,-

Det gamle testamentet er en nødvendig bakgrunn for å forstå sentrale kristne begreper på en rett måte. Det nye testamentet kan ikke stå alene.

Med utgangspunkt i GT-tekster gir Nordgård i denne boken gode forklaringsnøkler for rike, bibelske sammenhenger. Det er nettopp sammenhengen mellom GT og NT som kan overbevise oss om at Bibelen må være fra Gud, og at den er til å stole på. Boka er helt ny i høst. Lunde forlag.

Forfatter: Asbjørn Nordgård
Pris kr. 249,-

Bøker kan kjøpes fra din bokselger i menigheten, fra boksalg@delk.no, eller ring 33 35 93 52 (kontortid).

ning for å komme nær Guds hjerte?

– Hva med vår lutherske arv og dette som du her fokuserer?

– Dette er gjenkjennbart ikke minst i den luthersk-pietistiske arven. Hauge var mystiker. Hos Johan Arndt finner vi det. Og jeg mener også hos Luther selv – Luther beskriver troen som det å gripe den virkelige Kristus. Luther er i hele tatt blitt viktigere for meg i det siste. Luther beskriver hvordan teologisk dannelselse skjer gjennom bønn, meditasjon – og anfektelse! Vi modnes åndelig gjennom eksistensiell kamp.

– Om du skulle tenke litt fritt om det å fostre menighetsledere og prester – f.eks. i et treårsløp. Hvordan ville du se det for deg?

– Jeg ville ha lagt stor vekt på innføring i det bibelske stoffet og i tillegg kunnskap om vår senmoderne kultur. Når det gjelder Bibelen, ville jeg jobbe analytisk og historisk, men også legge vekt på å lese prekener og refleksjoner av kirkefedrene, reformatorene og noen gode moderne teologer. I forlengelsen av bibelfaget skulle studentene dessuten få mulighet til å øve seg i det som kalles «lectio divina» – det å be med Guds ord.

Det handler jo egentlig om å overlate studentene til den forming bare Gud kan gjøre.

– Det er også viktig å lære å kjenne sin egen tro. Derfor må det være plass til dogmatikk og troslære, med kirkehistoriske elementer. Så ville jeg hatt omfattende praksis, der hver student skulle få følge en erfaren prest eller menighetsleder tett.

– Og ikke minst ville jeg lagt til rette for den forming som skjer gjennom regelmessig åndelig veiledning. Det handler jo egentlig om å overlate studentene til den forming bare Gud kan gjøre.

Slik tenker teologen som synes å ha funnet et håpefullt fotefar å følge.

Tekst Ulf Asp

Foto: privat

Geir Otto Holmås er 44, gift og har tre barn. Nylig har han sammen med kona, Jorunn, begynt i stillingen som daglig leder ved Solåsen Pilgrimsgård i Son i Akershus. En naturperle med utsikt mot flere fylker. Et sted for stillhet, bønn og undervisning. Blant annet.

To retreater på Solåsen kan særlig anbefales

25/2-28/2: Temaretreat v/Ulla Käll:
«Å vente med håp»

27/5-29/5: Temaretreat v/ Jorunn og Geir Otto Holmås: «Se, jeg gjør alle ting nye!»

For nærmere informasjon og påmelding:
www.pilegrimsgard.no

Solåsen Pilgrimsgård i Son i Akershus.

Familieterapeut Lillian Kallasten:

- *Oppløsning av de kristne verdiene er bare én trussel*

Lillian Kallasten er familieterapeut.

Lillian Kallasten er 54 år. Hun har vært familieterapeut siden 2001, og har egen praksis på Tønsberg Medisinske Senter på Kilen i Tønsberg. Hun har også hatt oppdrag for Barnevernet i egenskap av at hun er familieterapeut. I tre år var hun ansatt som ungdomsleder i DELK Vestfold og i ett år som menighetspedagog i Granly menighet.

Jeg møtte Lillian hjemme hos henne en kveld i oktober for å snakke litt om hennes erfaringer som familieterapeut. Med fyr på peisen, mye levende lys og kaffeservering hadde vi en hyggelig samtale.

Mitt første spørsmål til Lillian er hvordan hun som familieterapeut møter familier med ulike utfordringer, hva slags problemer har de?

– Utfordringene kan være ulike samlivsproblemer i parforholdet. De snakker ikke sammen lenger, følelsene er blitt borte, de forstår hverandre ikke, det kan være mye kranling, det kan være problemer med økonomien. Det kan også være at paret har ulike verdier eller utfordringer i seksuallivet, og mangel på respekt og godhet overfor hverandre.

Noen kommer også fordi de strever, enten i forhold til barneoppdragelsen, egen familie eller med svigerfamilien. Enkelte har utfordringer i forhold til rus-, spill-, eller sexavhengighet. Ungdom kan slite med press både fra familien, skolen og på sosiale arenaer, forteller Lillian.

– *Hva opplever du er de største truslene for en god og funksjonell familie i dag?*

– Hvis jeg bare skulle nevne én trussel, ville jeg si at det er oppløsning av de kristne verdiene.

Når de kristne verdier for liv og samliv ikke blir løftet fram, er det andre verdier som tar over plassen. En del av disse verdiene er store trusler allerede i dag. Konsekvensene av dette er at en mister fokus i det som skal velges, og det som skal prioriteres, sier hun.

– Det er så mye vi føler at det er verdifulle å ha og mye som er viktig å være med på. Dermed oppstår det urealistiske forventninger, en blir fanget i tidsklemma, og misnøyen og gnisningene øker i jakten på en stadig bedre tilværelse.

– *Tror du det var enklere å fungere godt som familie for 50 år siden, eller tror du det var like mye problemer da som nå?*

Lillian mener at vi skal være forsiktige med å sammenligne med tidligere tider. Hun tror alle tidsepoker har sine utfordringer, også familielivet i de ulike tidene. Det som var annerledes tidligere, var nok at mennesker hadde en mer lik oppfattelse av normer og verdier enn det vi har i dag.

– I tillegg var de skånet fra den enorme nyhets- og reklamestrømmen vi utsettes for nå. Kanskje førte dette til at folk ikke hadde så utrolig høye krav til hverandre og til å ha det bra. Samtidig ble man kanskje stigmatisert på en annen måte, man led kanskje i stillhet. Muligheten til varige og gode samliv har kanskje ikke vært større enn i dag. Med tanke på alt som ligger til rette for oss av kunnskap, hjelp, tid og velstand, er vi i en særstilling, sier hun.

Lillian sier også at selv om mange par kommer sent til samtale, er det mange som får hjelp, selv om det er lettere å løse opp i konfliktene om parene kommer tidlig. – Da er det også mange problemer en blir spart for. Mange familier tror kanskje selv at det ikke er mulig å hjelpe dem til å få det bedre, at de tror alt håp er ute. Ved å få ny innsikt og jobbe med sin egen situasjon, er det likevel gledelig mange som får en bedre tilværelse enn de har hatt tidligere. Det har jeg flere eksempler på fra min praksis, sier hun.

– Likevel er det aldri mulig å hjelpe alle. Her er det flere faktorer som spiller inn, blant annet at man velger å ville. Da er det større sjanse for at parene finner den beste løsningen i sin egen situasjon.

– *Mener du at det er innen familien at problemene ligger, eller er det systemet eller samfunnet rundt som må bære det største ansvaret?*

– Vi er alle skapt til å ha et personlig ansvar for alt vi gjør også innen par og familie, mener Lillian. Men vi kommer ikke utenom at vi er preget av utfordringene og kravene fra systemet og samfunnet vi lever i.

– *Møter du også i ditt arbeid par med et kristent livssyn som har problemer i samlivet?*

– Ja, absolutt. Familier med et kristent

livssyn er ikke forskånet fra å ha eller møte problemer i ekteskapet. Men av og til lurte jeg på om det sitter litt lenger inne for dem å søke hjelp. Det er trist, for jeg tror ønsket om å få til et godt og varig familieliv er utrolig høyt hos familier med et kristent livssyn. Samtidig er kristne kanskje mer enn andre redd for å miste maska på dette område. God hjelp hos en familierapeut, prest eller annen sjelesørger med innsikt og erfaring i familieproblemer kunne spart mange for enorme lidelser og avverget samlivsbrudd.

Lillian sier det er ingen automatikk i at kristne familier finner løsninger på sine problemer. – Men familier som kan snakke og be sammen, har et fortrinn og styrke. Det som kan være en fare for kristne familier, er at vi ikke vil snakke om det som er problematisk, men bruker bønn som unnskyldning for ikke å ta tak i problemene.

Hva er det viktigste du kan gjøre som terapeut overfor en familie med problemer, og hva konkret kan du si og hvilke råd kan du gi?

– Det første er å lytte til hva familien selv opplever som er problemet. Deretter må jeg utforske om det er en ulik eller felles forståelse hos partene for hva som er problemet, før jeg begynner å jobbe med hvordan de ønsker å ha det. Det foregår med undervisning og samtale om temaet som de sliter med. Utgangspunktet for et godt resultat er å ha respekt for hverandre. Ofte går paret i terapi en gang i uken, men med lenger intervaller når paret opplever at de er i ønsket retning, forteller Lillian.

– En viktig huskeregel for gode parforhold kan være: De tre gode B'er: blikk, berøring, bemerkninger.

På hvilken måte kommer det til uttrykk at du er en kristen terapeut?

– Mitt fortrinn er vel som for alle kristne, jeg kan be for alle jeg skal møte i løpet av dagen. Jeg kan be underveis og ha en trygghet på at Jesus er med meg i mitt arbeid og gjør langt mer enn jeg forstår. I tillegg tror jeg det er en fordel at jeg er trygg på de verdiene jeg har med meg. Der det er naturlig har jeg et språk for tro, uansett hva slags tro andre har, er jeg vant til å snakke om det å be. Mange terapeuter kan synes det er vanskelig å snakke om tro. Når det gjelder eksistensielle ting, kan det være fordel å være kristen terapeut.

I familier hvor de har utfordringer med barn og ungdom, har jeg en fordel med mitt kjennskap til menighetenes aktivitetstilbud for barn og ungdom i tillegg til det ordinære aktivitetstilbudet, sier hun til slutt.

Tekst og foto: Anne Karine Bekkedal

31. des. - 3. jan. Retreat. Du velger om du vil komme og feire nyttårsaften eller bare komme til retreaten 1. januar kl 13.00

11. - 14. feb. Retreat

8. - 10. apr. SADE (alder ca. 17-25 år) Sons and Daughters Encounter

23. apr. - 1. mai Life Revision Course

2. - 5. juni Retreat - med vandring i ville vekster.

Besøk av Aud Jovall fra Domkirkeoddens urtehage

27. juni - 2. juli Dugnadsdager

6. - 10. juli Maledager i retreatramme. Lærer og veileder:

Håkon Sunddal (haakonsundalsgalleri.com)

Retreat - med individuell veiledning (ignatiansk)

Retreat

Life Revision Course II

Ekteparhelg

Retreat

Retreat i adventstiden

Mer info om program, priser, veibeskrivelse osv. finner du på www.hogsveen.info.

Nyttårshelgen 31. desember til 3. januar

Vi inviterer til nyttårsfeiring i Hogsveen med påfølgende retreat. Vi har festmiddag nyttårsaften kl 18, og du må gjerne komme ved 16-tiden. Kvelden vil ha et program med fest, glede og ettertanke, og vi samles til midnattsandakt i kapellet.

1. nyttårsdag har vi en rolig formiddag og frokost og beveger oss inn i retreathelgens program fra kl 13 og framover. Da vil vi samles om bibeltekster som kan egne seg i overgangen mellom det gamle året og det nye, ukjente som ligger foran. Vi samles til morgen, middag og kveldsbønn i kapellet. Du får veiledning i forbindelse med bibeltekstene, og det blir mulighet for samtale hvis du ønsker. Vi avslutter søndag kl 14.00.

Du kan velge selv om du vil være med på nyttårsfeiring eller bare retreaten. Forslag til bidrag for det hele er 1800 kr og for bare retreaten 1200 kr.

Maledager 6. til 10. juli

Gud lot oss alle starte som lekende barn. Gjennom leken lærte vi å skape, og livsglede kunne sprudle ut fra kruseduller på et ark. Hvor ble denne nysgjerrige uttrykksgledden av etter som årene gikk? Livets utfordringer og andres forventninger og samfunnets krav har lært oss at vi må være nyttige og produktive. Men midt i alt dette livsansvaret kjennes det kanskje både på slitenhet, tristhet og lengsel.

Maling og en upretensiøs lek med form og farge kan åpne nye rom for glede, ro, klarhet og bønn. Målet med dagene er ikke å bli kunstner! Men å få gode puff til å prøve noe nytt. Du er spesielt velkommen om du aldri har tatt i en pensel! Her er ikke målet å klare, men å gi seg selv mulighet til å erfare noe nytt!

Er du blant dem som liker å male, er du velkommen til å få være i det uttrykksrommet du er glad i, i rammen av fred og ro og bønnens fellesskap med Herren og de andre. La Herrens vakre regnbue inspirere oss. Tegnet på Hans trofasthet og godhet over oss!

Kveldsgudstjenester på Granly

Hver første onsdag i måneden har vi i Granly kirke i Tønsberg kveldsgudstjeneste med nattverd. Gudstjenesten begynner klokka 20.30 og fungerer som en kveldsbønn. Vår bønn og vårt håp er at kveldsmessen kan være et hvilested og en rasteplass i hverdagen.

Om gudstjenesten

Vi bruker en fast, enkel liturgi som er preget av dialog mellom menighet og liturg. Det hele innledes med musikk, og hver gang synger vi salmen "Vi er et folk på vandring". Deretter ber vi Gud om "en stille natt og en fullendt utgang". Så følger syndsbejelse, rop om miskunn og lovsangen.

Prekendelen kan enkelte ganger være bibelundervisende der man kan gå i dybden, andre ganger kan prekenen være en kort refleksjon over en bibeltekst, eller vi leser sammenhengende en lengre passasje.

Det eneste leddet som ikke er kjent fra våre øvrige gudstjenester, er "tilbakeblikk på dagen". Her ser vi i stillhet tilbake på den dagen som snart er forbi. Hvordan ble dagen? Hvordan ble møtene med mine medmennesker? Hvilke spor av Gud og av Guds kjærlighet har jeg sett i dag?

Først og fremst er "tilbakeblikk på dagen" en øvelse i å, time for time, gå gjennom dagen med et takknemligheits blikk og se på det vi har opplevd. Det er en øvelse i å telle velsignelsene våre.

Samtidig kan en slik gjennomgang av dagen avsløre at vi er syndere og helt avhengig av Guds nåde og tilgivelse.

Frimodig kan vi overlate alt i Guds hender; våre bekymringer, det vi gruer oss til, og det som fyller oss med forventning.

Bønnedelen innledes gjerne med at presten spør om det er noe spesielt vi skal be for eller takke for. Deretter bes det høyt eller stille.

Så går gudstjenesten over til nattverden, og vi får del i Jesus Kristus og alt han har gjort for oss.

Rett etter nattverdmåltidet forstsetter liturgien med den vakre og talende dialogen:

L: Vi har holdt måltid sammen med vår Herre Jesus Kristus,

A: og han har styrket oss.

L: Vi er med i Kristi seierstog,

A: og vi har rastet på veien til himmelen.

L: La oss da gå med glede ut fra dette måltidet.

A: Med ditt verk har du gledet oss, Herre; vi jubler over det du har gjort.

Kommer det noen?

Med god hjelp av kirkemusiker Anders Rønningen har vi innarbeidet gudstjenesten som en vane i menigheten. Vi er hjertens enige om at dette gjør vi fordi det er viktig. Og vi hadde gjort det selv om det hadde kommet bare to personer hver gang! Vanligvis samler gudstjenesten mellom 20 og 40 mennesker.

Våre lutherske bekjennelsesskrifter (CA 5) inspirerer og motiverer oss til å være trofaste og utholdende i verdens viktigste oppgave: «For at vi skal komme til denne tro, er det innstiftet en tjeneste med å lære evangeliet og meddele sakramentene. For ved *Ordet og sakramentene som midler* blir Den Hellige Ånd gitt, han som frembringer troen, hvor og når Gud vil, i dem som hører evangeliet.»

Et fritt menneske

På sist hverdagsgudstjeneste ble det nevnt at Underveis var interessert i en artikkel, og menigheten ble utfordret til å skrive noen linjer om hva disse gudstjenestene har betydd. To dager etter kom følgende tilbakemelding, og vi deler den i sin helhet:

"Jeg liker veldig godt å komme til

Granly den første onsdagen i måneden. Det er stille, det er litt dunkel belysning i kirken, særlig nå om høsten. Godt å komme noen minutter før kl 20.30 og sitte i ro.

Det blir ordnet i stand, på en rolig måte. Det kommer noen, ikke så mange kanskje, og setter seg i krakkene. Det er forventning. Hvem kommer i dag, tro, og får oppleve denne fine, gode stunden?

Så kommer presten med prestedrakten på. Det er høytid. Vi strammer oss litt opp. Nå er det rett før det begynner.

Presten setter agendaen når han sier: "I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånd navn". Jeg senker skuldrene og tar imot.

Nå skal vi synge den salmen jeg har gått og nynnet på siden jeg var her sist: "Vi er et folk på vandring". Flott salme.

Det er så godt å synge den, jeg nyter det. Jeg er en pilegrim!

Jeg ser fram til refleksjonen. Hva kommer i dag? Er det noe jeg kan hvile i i min livssituasjon? Ja, det er alltid det. Takk for det.

Så går også resten av timen, ja, for det varer en time, helt etter et fast mønster med tilbakeblikk på dagen i stillhet og ettertanke. Nattverdmåltidet hjelper meg til å legge av alt som tynger og gå ut som et fritt menneske.

Til slutt kommer "Gå i fred".

Takk for hverdagsgudstjenesten. Den setter jeg pris på."

Av Jan Erik Askjer

Vi er et folk på vandring.
Når veien blir slitsom og lang,
vi søker en eng og en kilde,
et fristed for bønn og sang,
et fristed for bønn og sang.

Vi er et folk på vandring.
I uro, bekymring og nød,
da søker vi styrke og stillhet,
og samles om vin og brød,
og samles om vin og brød.

Vi er et folk på vandring.
I tro kan vi skimte iblant
et hjem for hver søkende pilgrim,
det salige livets land,
det salige livets land.

Vennetur til Bondal høstferien 2015

Tradisjonen tro reiste den samme vennegjengen fra Tønsberg opp til Bondal første helgen i høstferien i år også. Dette har vært en tradisjon nå i minst 15 år. Mye har endret seg på denne tiden. For 15 år siden var de fleste av oss småbarnsforeldre, nå er alle blitt eldre, og de eldste barna er nå blitt ungdommer og har fått sertifikat. Det som er morsomt, er at de fortsatt ser fram til denne turen et år fram i tid. Lillehytta er blitt til ungdomshytta.

Ordtaket «En god ting kan ikke gjøres for ofte» har vist seg å være sant.

Gode venner, kanotur på Heddevann, fjellturer til Bonsnos, søndagssamlinger

i peisestua, taco på lørdagskvelden, spill og gode samtaler til sent på kveld er minner som sitter lenge.

Det er noe spesielt med forventningene og stemningen på vei oppover som får sitt klimaks mot toppen av den nest siste bakken der vi skimter fjellstua i det fjerne.

Alt er liksom så fredelig på Bondal. Hverdagsstresset legges hjemme, og fjellufta gir kropp og tanker nye krefter. Barneandaktene passer like godt for store og små her oppe.

Vi takker for i år og har allerede sikret oss fjellstua til neste år.

Tekst og foto: Kjell-Andre Bettum

Støttemedlemskap og gaver

Vi minner om støttemedlemskap som koster 250 kr i året. Det har de siste årene blitt gjort betydelige forbedringer på Bondal.

Derfor er vi veldig takknemlig for støttemedlemskap og gaver. Det betyr mye for økonomien, og gjør at vi kan holde utleieprisene på et moderat nivå.

Betaling for støttemedlemskap og eventuelle gaver kan sendes til konto nr. 2680 07 50503.

Vinterferie 2016

Det blir vinterleir på Bondal første del av vinterferien, dvs. fra fredag 20. til onsdag 24. februar.

Påmelding til Kjell-Andre Bettum, e-post: kjellandre.bettum@granlynskole.no

Bondal på nett

Gå inn på www.delk.no/bondal for mer informasjon og nyheter om fjellstua.

Leie Fjellstua?

Kontakt Ester Bettum på telefon 997 12 468 eller send en e-post til: ek-bettu@online.no.

Ester har oversikt over ledige helger og uker samt priser.

Vi oppfordrer menighetene til å benytte dette flotte og nyoppussede stedet til bibelgrupper, menighetsleire og samlinger av ulike slag.

Bondal fjellstue er også åpen for private arrangementer. Fjellstua har stor kapasitet i forhold til utnyttelsen i dag.

Spørsmål, kommentarer eller forslag

Har du spørsmål, kommentarer, synspunkter eller forslag angående Bondal Fjellstue? Kontakt en av de lokale kontaktpersonene, eller send en e-post til bondalstyret@delk.no.

Lokale kontaktpersoner for Bondal

HORTEN

Torill Askjer, tlf. 975 86 692
torill.askjer@gmail.com

OSLO

Bodil H. Thorsnes (varamedlem)
Tlf. 482 72 532
bodilthorsnes@hotmail.com

PORSGRUNN

Torstein Hvale (rådsmedlem)
Tlf. 35 51 32 77 / 922 18 970
torstein.hvale@sf.nett.no

SKIEN

Kathrine Rudsro (sekretær & styremedlem), tlf. 977 38 593
kathrinerudsro@gmail.com

NORDRE VESTFOLD

Tone Heian (styrerepr.)
Tlf. 33 06 08 87
tone.heian@hotmail.com

TØNSBERG

Kjell-André Bettum (styreleder)
Tlf. 954 50 814
kjellandre.bettum@delk.no

VEDLIKEHOLDSLEDER

Knut Bergan
Tlf. 33 31 69 14 / 411 60 634
knutbergan001@gmail.com

HUSMOR

Anita Gundersen
Tlf. 990 39 741
anigunde@gmail.com

Skauen kristelige barnehage er 10 år

- *Vi kan være raus med ordet om Jesus*

Fra venstre: barnehagestyrer Marita Fahre-Skaug, styreleder Magnus Minnesjord, saksebærer Eirik Venheim-Foss og snorklipper Svanhild Løberg.

Barnehagekoret ved Skauen kristelige barnehage i aksjon.

Det sier barnehagestyrer Marita Fahre-Skau når jeg ber henne trekke fram det beste med å drive en kristen barnehage. Hun har vært styrer siden 2012, og er for tiden i mammapermisjon. For ti år siden stod flere ildsjeler bak initiativet som ble til DELK sin første og hittil eneste barnehage. I søndagsmøtet på Skauen 4. oktober ble jubileet behørig markert.

Arve Solberg var leder i skolestyret den gangen ideen ble virkelighet, og var med på reisen. Vi prater om hvordan tanken om barnehagedrift dukket opp. – Det handlet om å utvikle skolen, og å se på hvilke muligheter vi hadde, forteller Arve.

– Vi eide allerede et bygg ved siden av skolen, og kommunen var positive til barnehageetableringer i denne bydelen. Skulle vi ikke benytte anledningen til å gi god, kristen undervisning og påvirkning også til barna som skal i barnehagen? spør han retorisk. – Det var naturligvis gode diskusjoner om hvorvidt det var rett å starte en barnehage. Arve forteller om sterk støtte fra Telemark Eldsteråd, med prestene Arild Minnesjord og Morten Askjer i spissen. – Vi hadde en situasjon da vi startet hvor man trengte flere barnehager. Det hadde ikke vært like enkelt å starte opp i dag.

Signe Berit Seland Lunde var styrer i barnehagen de første årene, og tenker med glede tilbake på oppstarten: – Det

var god søkning allerede første året, hvor vi startet med tolv barn. Økonomisk gikk det også rundt. Sterk dugnadsånd og noen fantastiske ressurspersoner har gjort det til flotte minner, smiler hun.

To av de ansatte har vært med i alle disse ti årene, Solbjørg Minnesjord og Svanhild Løberg. – Jeg trives jo godt da, smiler Solbjørg når jeg spør om hva som har holdt henne her i disse årene. – Å kunne forkynne Jesus for barna på en åpen og ærlig måte er en fantastisk gave, fortsetter hun, – som vi i mindre og mindre grad kan ta som en selvfølge.

Marita henger seg på samtalen igjen: – I tillegg til å være en kristen barnehage så er vi en liten barnehage, forteller hun. – Det gjør at alle kjenner alle, og vi kan skape et godt og trygt miljø for barna som går her.

– I DELK er vi godt kjent med skoledrift, mens vi har liten erfaring med barnehagedrift. Er dette to sider av samme sak?

– Grunntankene er nok like, svarer Marita, – men det en del ulikheter i praksis. Det er svært utfordrende økonomisk å drive en privat barnehage i Skien nå. Svak kommuneøkonomi går direkte utover støtten til private barnehager. Hun fortsetter: – Det har også vært en utfordring å få tak i medarbeidere som brenner for Jesus, samtidig som de er dyktige i yrket sitt, og vi er heldige som har en så god stab som vi har nå. Barnehagestyret, med leder Magnus Minnesjord, har et sterkt fokus på helse, miljø

og sikkerhet. Dette er utrolig viktig når vi jobber så tett sammen på et lite sted, og det har gitt solide resultater på trivsel og arbeidsmiljø.

Marita kommer med følgende beskjed til andre DELK-menigheter som tenker på dette med barnehagedrift:

– Det er givende å drive en kristen barnehage, først og fremst å få lov til å fortelle de minste barna om Jesus også. De aller fleste barn går i barnehage i deltid eller fulltid uansett, så jeg tror vi gjør lurt i å forholde oss til det, reflekterer hun, – og skape et best mulig miljø for dem. Vi kan for eksempel skjerme barna fra sanger med tekster som vi ikke kan gå god for. Hun legger det til: – Nesten alle som går her, fortsetter på skolen vår, og disse får en veldig trygg og god overgang. De kjenner bygget, skolen og hverandre.

Tekst og foto: Fred Arve Fahre

**Følg med
på
www.delk.no**

DELK Østfold

Gudstjeneste i det fri

DELK Østfold menighet la gudstjenesten søndag 6. september til speiderstedet Skogtunet ved Ørmen i Fredrikstad kommune, i strålende høstvær.

Under friluftsgudstjenesten talte Haavard Kirkeng over dagens tekst, om Jesu besøk hos Marta og Maria. Han poengterte viktigheten av å prioritere rett og søke Guds rike først. Kirkeng var også organist. Boe Johannes Hermansen forrettet.

Tekstlesere var Gunn Randi Hermansen og Emma Marie Kirkeng. Det var utdeling av bibler til 10-åringene Karen-Louise Kirkeng og Jorunn Helene Hermansen. Bjørnar Hermansen fikk seksårsbok og Adrian, Elias og Ivar Sundstrøm fikk hver sin barnebok.

I etterkant av gudstjenesten var det grilling, leker og sosialt samvær. Bildene viser glimt fra søndagen.

Tekst og foto:
Boe Johannes Hermansen

Ny rekord for Granlys julemesse

Hele 145 000 kroner til misjonen

Fra julemessen på Granly 28. november.

Lørdag 28. november ble det satt ny rekord for julemessen på Granly. Ca. 145 000 kroner ble samlet inn, og i tillegg innbrakte trolig misjonsmidtdagen søndag 29. november også en god del tusen kroner.

God oppslutning, mange flotte varer, misjonsnytt fra Madagaskar og med Mattis Bording som dyktig auksjona-

rius ga arrangementet et stort og viktig bidrag til DELKs misjonsarbeid.

I skrivende stund vet vi ikke helt konkrete tall for Granly, og vi har ingen tall for julemessene i resten av DELK. Så snart resultatene fra misjonsmessene er klare vil de blir lagt ut på DELKs nettsider.

Tekst og foto: TFR

I neste nr. av Underveis

Bibelgruppe med cola og høye smørbrød

I Halden driver Åse Næss (bildet over) en bibelgruppe blant de som sliter med helseproblemer og rus-problematikk.

Åse er medlem av DELK Østfold menighet, og hun har tatt initiativet til en bibelgruppe i DELK-regi, en gruppe som samtidig fungerer som en diakonal gruppe.

Gruppen samles hver tirsdag i «Det Grønne Hus», et hus som de får disponere gratis av Pinsemenigheten.

Samarbeidet med Pinsemenigheten fungerer godt, og siden stedet blir drevet som kafé på dagtid, sørger de som driver kaféen for at det står igjen et fat med «høye» smørbrød til de som møter opp på bibelgruppen om kvelden.

Åse forteller til Underveis at det kommer fra 5 til 12 personer hver gang, og at de alltid begynner med å lese trosbekjennelsen høyt sammen.

– Det styrker troen å si «Jeg tror ...» forteller Åse.

– Jeg brenner for de som befinner seg i randsonen og som ikke har et helt avklart standpunkt. Mennesker som trenger en invitasjon, sier Åse. Som har vært søndagsskolelærer i 19 år, og som er det også i DELK Østfold.

Hele intervjuet med Åse Næss kan du lese i neste nr. av Underveis.

Tekst og foto: TFR

Ble inspirert til arbeidet i DELK-skolene

Hvert andre år samles alle ansatte i DELK-skolene til felles personalseminar. 9.–10. november deltok nærmere 170 personer på seminaret som denne gangen var lagt til Hotell Farris Bad i Larvik.

Etter velkomst ved skoleledersekretær Brit Hvalvik startet tilsynsmann Rolf Ekenes seminaret med en bibeltime der han tok utgangspunkt i sangen «Kvardagskristen vil eg vera». Han pekte blant annet på Fil 2,13: For det er Gud som er

virksom i dere, så dere både vil og gjør det som er etter Guds gode vilje.

Jan Spurkeland tok oss med på en spennende reise der han pekte på betydningen av å bygge relasjoner for å skape trygge barn og ungdommer. Relasjon er et ustabilt forhold mellom mennesker, som må vedlikeholdes, sa Spurkeland blant annet.

I bibeltimen til Erling Rantrud fikk vi konkrete eksempler på hvilke virkemidler Jesus brukte i sin undervisning. Ordet klasseledelse, som er mye brukt i

pedagogiske sammenhenger i dag, var nok ikke oppfunnet på Jesu tid. Men vi aner at Jesus var en god klasseleder og lærer, og et godt eksempel for oss – også på dette området. Jesus stiller spørsmål, han tar imot spørsmål, han tar noen mennesker til side, han spør hva mennesker vil at han skal gjøre for dem, han viser tillit, han forteller historier – var noe av det vi fikk høre mer om.

NLA-lærer Bård Eirik Hallesby Norheim hadde flere temaer som handlet om hvordan vi møter ungdom i dag med evangeliet om Jesus. Han tok bl.a. utgangspunkt i spørsmålet «Hva skal dagens unge med en venn som har gitt sitt liv?» Per Anders Nordengen avsluttet seminaret med et humoristisk og tankevekkende kåseri om hvordan vi kommuniserer, verbalt og non-verbalt.

Det ble også tid til å nyte god mat og sosialt samvær. Mange benyttet anledningen til å bade, både i varme bassenger og en dukkert i den åtte grader varme (kalde) fjorden utenfor hotellet.

Inspirerte og motiverte reiste vi tilbake etter to innholdsrike dager.

Tekst og foto: Tore Slettvik

50-års konfirmantjubiläum på Granly

Etter gudstjenesten søndag 20. september var det middag og hyggelig samvær for de seks jublantene som hadde møtt fram.

F.v. Grete Fevang Pedersen, Kari Anne Gunnerød (Fevang), Arvid Ludvigsen, Karen Ormestad (Fevang), Inger Merete Aarsland (Fevang) og Elisabeth Mathisen Ektvedt. Fire var ikke tilstede: Laila Strand Bugge, Astrid Heian - Søster Damaris, Anker Karsten Halum og Ingeborg Næss Bowen.

Tekst og foto: Arvid og Berit Ludvigsen

60-års konfirmantjubiläum på Granly

Feiringen startet med at alle deltok på gudstjenesten søndag 20. september. Av deres kull er noen døde.

Personene er fra venstre: Karin Horn (Sorum), Arild Fevang, Esther Mathiesen (Askjer), Grethe Førendal (Ness), Leif Aas, Ole Herman Hole, Jan Ouff, Arne Bakke, Ellen Gjerpe Hansen, Torunn Frøland (Fevang) og Bjarne Fadum.

Tekst: Arvid Ludvigsen.

Foto: Hans Kristian Gunnerød

Vaktmester'n på Granly 80 år

En kjent situasjon for de fleste kirkegjengere i Granly kirke; Kjell Lofstad fikser mikrofonen.

Den kjente og kjære og til tider allesteds-nærværende vaktmesteren på Granly fylte 80 år 11. desember, og dagen er allerede behørig feiret.

Kjell forteller at han startet som vaktmester på Granly skole, og i slutten av 80-tallet fikk han full kirketjenerjobb i Granly kirke. I tillegg.

Han ble pensjonist da han var 67, så nå har han vaktmesterjobben «ved siden av å være pensjonist». – Jeg føler meg privilegert som har meningsfylte oppgaver og noe å finne på hver dag. Det trenger jeg for å holde meg i form, og det takker jeg Gud for, sier Kjell. – At jeg i tillegg trives med oppgavene og at det er lystbetont er svært viktig.

Vi benytter anledningen til å gratulere med dagen og ser fram til å se ham både bak miksepulten og med den trådløse mikrofonen og vannglasset i lang tid fremover! Eller med en feikost utenfor kirken. Noe praktisk du trenger å vite om Granly kirke og skole, eller hvor et eller annet befinner seg i alle bygningene? Da snakker du med Kjell.

Tekst: TFR

Foto: TFR og Boe Johannes Hermansen

Kompetanseheving for skolestyrene

Skolerådet arrangerte 13. november et ettermiddags/kveldskurs for skolestyremedlemmene og varamedlemmene i DELKs skolestyrer.

Kurset var lagt til allrommet på Granly skole og hadde 30 deltakere. Generalsekretær Jan Erik Sundby og seniorrådgiver Signe Sandsmark fra Kristne Friskolers Forbund (KFF) var faglig ansvarlig for kurset. De gjennomgikk viktige temaer som friskoleloven, ansettelser, styrets ansvar og oppgaver, økonomiforskriften, lokalt læreplanarbeid,

virksomhetsbasert vurdering m.m.

En engasjert og positiv forsamling fikk med seg mye kunnskap, både om alvoret og ansvaret som ligger på skolestyrene, men også om verdien i å få være med å gjøre skolene våre så gode som mulig. Det er viktig å ha god kvalitet både på det å være kristen skole og på det å være skole. I mars følges kurset opp med en ny samling der erfaringer fra styrearbeidet skal utveksles.

Tekst og foto: Tore Slettvik

Høsttakkefest i Østfold

DELK Østfold menighet hadde høsttakkefest søndag 18. oktober i Misingmyra bedehus.

Dagens predikant var Haavard Kirkeng, som talte over søndagens tekst om Den rike mann og Lazarus. Gunn Randi Hermansen og Jon-Ragnar

Grandahl sang, barna leste tekster og serverte grønnsaksuppe, som de selv hadde laget. Møteleder var Arnt Johannes Hermansen. Bildet over er fra samlingen.

Foto: Boe Johannes Hermansen

Latviakvinner på norgesbesøk

Arvid og Berit Ludvigsen sammen med Agrita Otomere og Agate Blumina. I bakgrunnen Sondre Frøyland Svensen og Gunn Alvild Garnes-Lunde, medhjelpere for Lutherske fordypningsdager.

Under Lutherske fordypningsdager i Bergen i august traff vi Agate Blumina (32) og Agrita Otomere (33) fra Latvia. – Det er flott å kunne være på tur sammen og snakke det norske språket her, sier de latviske kvinnene, som begge har studert norsk språk og historie i fire år i Riga, Latvias hovedstad.

Agate er vokst opp i Riga, men bor i dag på landet, i Tuja, 70 kilometer fra hovedstaden. – Men på søndagen kjører

hele familien til menigheten vår i Riga, hvor det oftest er 2-300 på gudstjenesten, sier hun.

Hun er en av 20 søndagsskolelærere.

– Vi har leirer og seminar for søndagsskolelærerne. Når vi kommer sammen, legger vi vekt på bønn for barna og foreldrene, sier Agate.

Agrita forteller at den menigheten hun er med i, holder til i utkanten av Riga.

– Vi har holdt på i sju år og leier rom i kultursenteret i Imanta. Det er oftest 10-

20 på gudstjenesten, derav opptil 10 barn, hvorav fire er mine, smiler hun.

– Min mann, Roberts, er pastor i menigheten i Riga, i Imanta, og jobber i ungdomsavdelingen i den lutherske kirken. Han har ungdom på hjertet og var koordinator for den internasjonale ungdomskonferansen "Corpus Christi" i sommer, tilføyer hun.

Agrita møtte Jan Bygstad og flere ungdommer fra DELK-Bergen under Corpus Christi i sommer. – Jeg ble anbefalt å komme på fordypningsdagene. Da tenkte jeg på hvem jeg kunne ta med meg til Bergen og inviterte Agate, venninnen min fra den tiden jeg studerte norsk.

– Vi synes det er fint å være her, dagene er til stor velsignelse for oss. Vi får høre mye Guds ord, tilføyer jentene samstemt.

Agrita har også kontakt med nordmenn gjennom besøk fra Latviakomiteen i DELK, og stiller gjerne opp som guide for venner og venners venner og kan også ta på seg oversettelsesarbeid, om noen skulle trenge det.

Tekst og foto:

Boe Johannes Hermansen

Ved DELKs røtter

DELK er en frukt av den folkevekelsen som startet med Hans Nielsen Hauge. Der Hauge var født og oppvokst, på Hauge i Rolvsøy, står det i dag et museum.

Det var derfor naturlig å se dette historiske stedet, da diakoniutvalget i DELKs menighet i Nordre Vestfold arrangerte tur til Østfold søndag 13. september.

Først deltok de 41 vestfoldingene i gudstjenesten sammen med DELK-Østfold i bedehuset Hauges Minde, vegg i vegg med museet. Her talte og forrettet Boe Johannes Hermansen, og det var nattverd. Etter kirkekaffen var det interessant omvisning i museet. Bildet viser de fornøyde deltagerne fra Vestfold samlet ved Hauge-bauten før avreise.

Foto: Boe Johannes Hermansen

Kort fra DELK-styret 23. september

Styremøtet ble avholdt på Granly skole, og her følger et kortfattet referat:

- GF 2015-saker ble klargjort for behandling, se referat fra GF 2015 annet sted i bladet.
- Ny sangbok: Sangvalget er for det meste bestemt, det arbeides med klargjøring og trykking. Nummereringen vil starte på 802 som en naturlig fortsettelse av vår nåværende salmebok.
- Tilsynsmannen møter eldsterådene i menighetene i høst. Bl.a. blir de eldstes arbeidsoppgaver gjennomgått.
- Tre menigheter har fått nye prester: Kristoffer Hansen-Ekenes er ansatt i 50 % stilling og Ulf Asp i 60 % i Ryenberget menighet, Jens Bjørnsgård i 100 % i Skien menighet, Erling Rantrud i 30 % i Horten menighet (han har fra tidligere 40 % i Sandefjord).
- I Alta i nord har vi i dag 11 DELK-medlemmer. De får stadig gudstjenestebesøk fra DELK i sør.

*Venke S. Gjelstad,
styresekretær*

Disse går til konfirmantforberedelser 2015 -2016

Oslo:

Guy Amaya
Christine Konstance Brækkan
Sofie Ahsan Edvardsen
Betlehem Gelila Garedew
Elias Harbo
Marie Grimen Westgaard
Henrik Wiik

Tønsberg:

Kristian Thon Andersen
Isak Askjer
Mathias Halle Bettum
Borghild Eggen
Elisabeth Pauline Fadum
Jacob Fon
Selma Johanne Fon
Rebekka Frøystad
Edvard Martinus Gilje
Jesper Gran
Ivar Grødem
Jostein Grønsund
Tiril Gunnerød
Karoline Hjelmtvedt Hermansen
Enoc Casco Johannesen
Johannes Askjer Kjær
Jeanett Cha Kolsing
Leha Klausen
Kristian Kvaal
Terese Myhre
Daniel Neste
Maria Lindseth Pettersen

Maren Beate Ringvold Rønning
Marthine Simonsen
Fredrik Solberg
Emil Stenhaug
John Asbjørn Tveisme

Sandefjord:

Nora Fossen
Helge Løvland
Isak Simonsen
Andrea Skimmeland
Bjørn-Oscar Wirum

Telemark:

Jacob Slaathaug Hansen
Christoffer Høvås
Gjermund Minnesjord
Emma Nesland
Helene Semb
Ester Varhaug

Hordaland:

Parya Azizpou
Mirjam Lid
Mirjam Myhr
Parmida Solaty
Rebekka Storebø
Sondre Straume

Østfold:

Roy Arthur Hansen, Alta
(Østfold menighet)

DELKs misjonærer / utsendinger

Gunn og Bertil Andersson med barna Benjamin, Rebecca og Jonatan, bor i Vest-Mongolia, i Khovd. Bertil er seniorrådgiver på feltet med hovedfokus på samarbeid med den nasjonale kirke. I dette inngår blant annet veiledning av kirkas pastorer og undervisning på korttidsbibelskole i Darkhan. I tillegg er han rådgiver for stedlig representant i NLM. Gunn arbeider deltid som lærer ved den norske skolen i Khovd. Fram til nyttår beholder hun en deltidstilling som prosjektkonsulent i sosialprosjektet. Etter nyttår vil hun konsentrere seg mer om litteraturarbeid samt kvinnearbeid i menigheten. Andersson avslutter sin periode i juni 2016.

Blogg:
www.femandersson.wordpress.com
Epost: bertilgunn@egil.net

Signe og Georg Stensland er i Norge idet bladet går i trykken. Ekteparet er plassert til tjeneste gjennom NLM i Nord-Afrika.

- E-post: signe.minnesjord@gmail.com
- E-post: georgstensland@hotmail.com

Ingeborg Marie og Torkel Alfsvåg Ekenes med datteren Eirin Helene reiste til Japan i slutten av august i 2014. Perioden er på seks år, og de to første årene er det språkoplæring.
Blogg: www.tonbotidende.com

Bruk følgende e-post adresser:

- Til Ingeborg Marie: imajanoma@gmail.com
- Til Torkel: tae@nms.no

Husk

- å BE for våre misjonærer og utsendinger, følg med på deres blogger, og send dem gjerne en hilsen.
- at du kan BLI FAST GIVER til DELKs misjonsarbeid gjennom din egen nettbank til konto 2420 22 11085. Må merkes: "Gave til misjon".

Les mer om DELK og misjon på: delk.no/category/misjon/

<i>Døpte</i>	<i>Født</i>	<i>Døpt</i>	<i>Menighet</i>
- Ingrid Ludvigsen, Sandefjord	10.01.15	05.04.15	Sandefjord
- Benjamin Oliver Semb, Kvelde	23.04.15	06.09.15	Sandefjord
- Edwin Askjer Aas, Skien	17.08.15	18.10.15	Nordre Vestfold
- Jenny Horsberg, Oslo	17.07.15	25.10.15	Oslo
- Sofia Blindheim, Søreidgrend	17.09.15	25.10.15	Bergen

Vigde

- Elise Baksaas, Skien og Knut Fredrik Espenes, Oslo, viet i Holmenkollen kapell 20.06.15
- Linn-Silje Østern Weiseth, Oslo og Magnus Heian, Kodal, viet i Høyjord stavkirke 08.08.15
- Tone Lohne Lindland, Stavanger og Daniel Heian, Ramnes, viet i Lund kirke 12.09.15

<i>Døde</i>	<i>Født</i>	<i>Død</i>	<i>Menighet</i>
- Kari Brita Øhra, Stokke	1929	28.09.13	Tønsberg
- Ragnhild Hauge, Horten	1945	04.03.14	Horten
- Alma Otilde Nilsen, Horten	1920	16.04.14	Horten
- Linda Tanberg, Prestfoss	1925	22.06.14	Nore
- Gerda Marie Heian, Sandefjord	1928	31.08.14	Sandefjord
- Hjørdis Anette Lefsaker, Tønsberg	1923	13.10.14	Tønsberg
- Ingrid Jensen, Porsgrunn	1919	03.12.14	Porsgrunn
- Alf Bommen, Skien	1922	31.12.14	Skien
- Åsbjörg Sandbakken, Holmestrand	1921	11.08.15	Nordre Vestfold
- Endre Hetland, Egersund	1938	21.08.15	Dalane
- Olav Wilhelm Hvale, Porsgrunn	1932	24.08.15	Porsgrunn
- Magnhild Andrea Horn, Våle	1919	29.08.15	Nordre Vestfold
- Ingfrid Dagny Nordgaard, Hurdal	1941	08.09.15	Oslo
- Kerstin Eva Birgitta Håvie, Moss	1928	21.09.15	Østfold
- Eino Bjanger, Sandefjord	1930	19.10.15	Sandefjord
- Amanda Elise Dokka, Rødberg	1917	21.10.15	Nore

Antall innmeldte: 19. Antall utmeldte: 12.

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK)

DELK bekjenner Jesus Kristus som Frelser og Herre og bygger på Bibelen som Guds inspirerte, ufeilbare og troverdige ord og den overordnede norm og kilde for tro, lære og liv.

DELK holder følgende bekjennelseskrifter for å være uttrykk for den rette forståelse av hovedpunktene i Bibelen:

- De tre oldkirkelige bekjennelser: den apostoliske, den nikenske og den athanasianske
 - Den augsburgske konfesjon
 - Luthers lille katekisme
- DELKs bekjennelse forplikter alle menigheter, tillitsvalgte, ansatte og medarbeidere for øvrig.

DELK har ca. 3.400 medlemmer fordelt på lokalmenigheter i Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Rogaland, Hordaland og Østfold.

Bank-kontoer for gaver til DELK

Husk at det skattefrie beløpet er øket til 20000 kr fra 2015!

Gaver med skattefradrag til kirkebygg i Nordre Vestfold menighet eller til menighetsbidrag i Skien eller Porsgrunn menighet, settes inn på konto 3000 24 91210.

Skattefrie gaver ellers settes inn på konto 2420 22 11085.

Det kan være gaver til prestenes lønn, misjonen, eller prosjekter bestemt av menighetene selv.

Gaveformål må nevnes hver gang.

Første gang du bruker ordningen, må navn og personnummer oppgis, senere er det nok med bare navn.

Se også www.delk.no og klikk deg inn på Gaver til DELK.

Gaver uten skattefradrag kan gis direkte til:

- DELKs misjonsarbeid: konto 2400 19 51439
- Kirkebladet «Underveis»: konto 3000 27 13949
- Bergen menighet, kirkebygg: konto 3000 23 00512
- Dalane menighet, evangelisering: konto 3270.67.14080
- Nordre Vestfold menighet, ny kirke og skole: konto 1503 51 15541
- Skien menighet, kirkebygg: konto 1201 45 87746
- Sandefjord menighet, skolebygg: konto 3000 24 20259
- Tønsberg menighet, kirkefornyelse: konto 1638 26 21437

Kommer ikke Underveis?

Eller kjenner du noen som ikke får bladet i posten?

Ring telefon **33 35 93 50** eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

Husk å melde adresseforandring!

Har du flyttet, eller vil du ha bladet sendt til en annen adresse?

Ring telefon **33 35 93 50** eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

DELKs menigheter, kirker, skoler, kontaktpersoner og adresser

DELKs HOVEDKONTOR

Åslyveien 19, 3170 Sem
Telefon: 33 35 93 50
www.delk.no
E-post: delk@delk.no
Tilsynsmann Rolf Ekenes
Telefon: 900 91 562
E-post: tilsynsmannen@delk.no

MENIGHETER, KIRKER, PRESTER OG ELDSTE

Bergen, DELK-kirken

Rosenberggaten 1, 5015 Bergen
Jan Bygstad, prest Bergen og Sotra
Telefon: 932 64 642
E-post: jan.bygstad@delk.no
Jon Magne Sønstabø, prest
Telefon: 970 87 699
E-post: jon.magne.sonstabo@delk.no
Gunnar Johnstad, eldste
Telefon: 918 86 929
E-post: gjohnst@online.no
Jon Tore Lie, eldste
Telefon: 952 95 554
E-post: jotol@online.no

Sotra, Håkonsund kirke

Håkonsund, 5379 Steinsland
Vidar Klepsvik, eldste
Telefon: 450 43 319
E-post: vklepsvi@online.no

Dalane, Bedehuset i Egersund

Johan Feyersgate 5, 4370 Egersund
Ottar Endresen, fung. prest
Telefon: 40 40 49 89
E-post: ottar.endresen@delk.no
Jan Hetland, eldste
Telefon: 907 43 877
E-post: jan.hetland@dabb.no

Horten, Langgata kirke

Langgata 50, 3187 Horten
Erling Rantrud, prest
Telefon: 916 42 047
E-post: erling.rantrud@delk.no
John L Ludvigsen, kontaktperson
Telefon: 920 17 522
E-post: john@ludvigsen.no

Nore, Fredheim kirke

Sporan, 3630 Rødberg
Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no
Ivar Haug, kontaktperson
Telefon: 905 25 326

Nordre Vestfold, Døvik kirke

Døvikveien 4, 3176 Undrumsdal
Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no

Torgeir Døvik, eldste
Telefon: 482 72 792
E-post: torgeir@bdtviken.no
Kåre Solberg, eldste
Telefon: 920 33 761
E-post: ks@kremar.no
Eirik Thorvaldsen, eldste
Telefon: 458 82 463
E-post: eirthor@gmail.com

Oslo, Ryenberget kirke

Enebakkveien 152, 0680 Oslo
Menighetskontoret
Telefon: 23 21 01 75 / 23 21 01 76
E-post: ryenbergetkirke@delk.no
Ulf Asp, prest
Telefon: 916 70 827
E-post: ulf.asp@delk.no
Kristoffer Hansen-Ekenes, prest
Telefon: 906 28 073
E-post: khe@delk.no
Elisabeth Fehn Olsen, diakon
Telefon: 954 74 800
E-post: elisabeth.fehnolsen@delk.no
Andreas Thorsnes, eldste
Telefon: 911 70 395
E-post: andreas@urbania.no
Egil Helland, eldste
Telefon: 913 15 555
E-post: egil@egil.net

Porsgrunn, Borgeskogen kirke

Åmotbakken 4, Porsgrunn
Arild Minnesjord, prest
Telefon: 35 50 18 55/916 14 371
E-post: arild.minnesjord@delk.no
Gunnar Hvale, eldste
Telefon: 995 10 126
E-post: gunnarhvale@hotmail.com
Rune Høvås, eldste
Telefon: 930 03 573
E-post: rune.hovas@sf-nett.no

Sandefjord, Moe kirke

Moveien 78, 3221 Sandefjord
Erling Rantrud, prest
Telefon: 916 42 047
E-post: erling.rantrud@delk.no
Terje Simonsen, eldste
Telefon: 415 15 141
E-post: terje.simonsen@delk.no
Hans Åge Guren, eldste
Telefon: 920 49 270
hans-aage@hotmail.com

Sauherad/Midt-Telemark

Akkerhaugen kirke
Norsjølia 6, 3812 Akkerhaugen
Se Skien

Skien, Borgenheim kirke

Grensegaten 73, 3714 Skien
Jens Bjørnsgård, prest
Telefon: 928 49 725

E-post: jens.bjornsgard@delk.no
Fred Arve Fahre, eldste
Telefon: 414 74 218
E-post: fredarve@hotmail.com
Fredrik Minnesjord, eldste
Telefon: 404 13 542
E-post: fm@brevini.no
Øystein Semb, eldste
Telefon: 908 60 231
E-post: oystein.semb@sbdinc.com

Tønsberg, Granly kirke

Klippeveien 1, 3122 Tønsberg
Jan Erik Askjer, prest
Telefon: 976 62 727
E-post: jan.erik.askjer@delk.no
Erik Gjelstad, eldste
Telefon: 930 09 981
E-post: ergjelst@online.no
Svein Minnesjord, eldste
Telefon: 957 28 082
E-post: s-minnes@online.no
Anders Rønningen, eldste
Telefon: 942 42 226
E-post: ronningenanders@gmail.com

Østfold, Missingmyra bedehus

Missingmyrveien 6, 1640 Råde
Boe Johannes Hermansen, prest
Telefon: 996 12 822
E-post: boe.johannes.hermansen@delk.no
Odd Kleiven, eldste
Telefon: 958 54 537
E-post: odd.kleiven@gmail.com

GRUNNSKOLER

Oslo: Ryenberget skole,

Enebakkvn 152, 0680 Oslo
Telefon: 23 21 01 61
E-post: post@ryenbergetskole.no

Re: Bjerkely skole

3178 Våle
Telefon: 33 06 30 30
E-post: post@bjerkelyskole.no

Sandefjord: Moe skole

Movn 78, 3221 Sandefjord
Telefon: 33 48 73 40
E-post: kontor@moeskole.no

Skien: Skauen kristelige skole

Jon Alvsonsgt 14, 3714 Skien
Telefon: 35 50 54 00
E-post: post@skauensskole.no

Tønsberg: Granly skole,

Postboks 70 Loft-Eik, 3109 Tønsberg
Telefon: 33 00 31 10
E-post: post@granlyskole.no

Her returnerer familien Andersson til Mongolia etter ferie i Sverige/Norge sist sommer.

Til sommeren kommer de tilbake til Norge og har ingen konkrete planer om nye perioder i Mongolia.
Foto: privat

Reiser fra Mongolia til sommeren

Vi er inne i vårt siste arbeidsår i Mongolia. Det maner til ettertanke og refleksjon. Hvordan har vi brukt tiden vår her?

Familien vår kom tilbake til vår tredje misjonærperiode i Mongolia høsten 2013. Hele denne perioden har jeg vært stedlig representant for feltet, mens Gunn har arbeidet innenfor sosialprosjektet, administrasjonen på kontoret og nå fra denne høsten også deltid på den norske skolen i Khovd. Som ektepar har vi derfor hatt allsidige oppgaver.

Givende – og krevende

For min del har det å være ansvarlig leder på feltet vært givende på mange måter. Lederen har som oppgave å veilede både lokale ledere og utsendingene fra NLM i arbeidet, og han kan derfor være med på å gi retning til det som foregår. Dette har vært en oppgave som jeg har trives med.

Samtidig er det mange tunge ansvarsområder som ligger til en lederstilling. Personalkonflikter eller andre utfordringer med våre arbeidere kan være vanskelige. Tidvis har feltet også manglet konsulenter i utviklingsprosjektene, og dermed har stedlig representant måtte ta mer direkte ansvar for prosjektdriften enn det som han normalt skulle ha.

Det mest utfordrende for min del har vært at jeg ikke har kunnet arbeide så aktivt sammen med den lokale kirken

som jeg gjerne skulle ha ønsket. Jeg opplever at jeg har et kall til å undervise og formidle Guds velgjerninger. Har jeg kunnet gjøre det i stor nok grad bak skrivebordet? Hvor mange timer og tanker har ikke gått med til saker som jeg ikke kjenner som mitt primærkall? Vel, slik er det nok for oss alle i ulike jobbsituasjoner. Men innimellom har disse tankene tynget meg og tappet både for frimodighet og krefter.

Nye oppgaver

Med dette som bakgrunn søkte jeg i vår avløsning fra arbeidet som stedlig representant. Søknaden ble innvilget, og fra og med 1. november er jeg ansatt som «senior advisor» på feltet. Hovedoppgaven er å følge opp kontakten med den lokale kirken Bayariin Medee og dens pastorer, samt å undervise både på bibelskolen i Darkhan og i andre sammenhenger. I stillingen som «senior advisor» ligger også at jeg står til disposisjon for den nåværende stedlige representanten eller andre på feltet når de måtte ønske råd og veiledning.

Tid til å hente påfyll

Etter ei god uke i den nye oppgaven ser jeg allerede noen tydelige endringer. Først og fremst er det på langt nær så mange nye mailer i innboksen som tidligere. Alle små og store detaljer som en leder må ha innsikt i, blir jeg ikke lenger involvert i. Det er herlig! Men det

er også uvant. Jeg må lære å takle at jeg ikke får innsikt i alt lenger.

Den andre store forskjellen er at jeg får tid til å sette meg ned og studere grundig før jeg skal undervise andre. Om to uker reiser jeg til Darkhan for å undervise på korttidsbibelskolen. Faget er Mosebøkene. Det blir første gang jeg skal undervise fra Mosebøkene som et tema gjennom flere dager, og derfor kreves det gode forberedelser før jeg kan formidle noe videre til andre. Da er det ekstra godt å kunne sette seg ned med min Bibel og med teologisk litteratur uten å bli forstyrret av administrative detaljer til stadighet. Jeg merker at jeg også blir mer lydhør for hva Gud vil si til meg gjennom Ordet og gjennom det jeg leser, når tankene ikke kretser om ledelsen av feltet.

Å bruke tiden godt

Om sju måneder er denne perioden over. Da vender vi kursen mot Norge. Vi har ingen konkrete planer om nye perioder i Mongolia, selv om ingen av oss kjenner morgendagen. Derfor opplever jeg at jeg må bruke tiden godt nå. Det er så mye jeg gjerne ville rekke i løpet av de siste månedene. Samtidig gjelder det å ikke gape over for mye, slik at ingenting blir gjort. Be om visdom slik at jeg kan prioritere i tråd med Herrens vilje.

Av Bertil Andersson